

Yëkkuö kit Pablo tö Roma wakpa a Romanos

Yi tö yëkkuö i' kit, e' wák kiè Pablo. Welepa tö ibikeitsè tö yëkkuö i' kit ie' tö etä ie' wák tso' Corinto. Ie' tö ikit duas dabom skeyök k_i kul (57) Cristo kune'bak e' ukuök_i ta. Ie' ikkeyè' taiè shkökmi Jesús mik erblökwakpa tso' Roma e'pa pakök. Erè kè ie' a kawö kune shkoie. E' kuek_i ie' tö yëkkuö i' kit patkèmi ie'pa a as ie'pa wa ijcher tö ì o' Jesús tö ie'pa dalèrmik. Ie'pa kibiiepa kè dör Israel aleripa erè Israel aleripa erblé Cristo mik esepa e' iè'wa ie'pa ta. Israel aleripa erblé Cristo mik esepa tö ibikeitsè tö ie'pa klö'bak Skököl tö keweie e' kuek_i ie'pa dör ibua'ie pè' kè dör ie'pa ditséwö esepa tsata. E' kuek_i ie'pa kè ñi sini'kune.

E' kuek_i Pablo k_i ikiane kkachè ie'pa a yëkkuö i' k_i tö sulitane dör ñies è Skököl wöa. Israel aleri ö kè idör ileri e' dör ñies ème. Kewe Pablo tö ie'pa a ikkaché tö sulitane tö Skököl watè'ttsa e' kuek_i e' nu_i tso' sulitane k_i. E' ukuök_i ta ie' tö ie'pa a ikkaché tö Jesús tté buaè e' è wa Skököl tö se' tsatkèmi ñikkèè, Israel aleripa ena kè idör ileripa esepa ñies. E' kkaché ie' tö ie'pa a. Ñies Pablo tö ikkaché tö erblè Jesús mik e' wa Skököl tö se' klö'wèmi wës pè' buaè yësyèsè es. Israel aleripa tö ibikeitsè tö Moisés ttè dalöièno e' dalöiè wa Skököl tö se' klö'wèmi wës pè' buaè yësyèsè es. Erè Pablo tö ie'pa a iché tö e' kè dör es. Se' kè a ì onuk Skököl ttsè'woie buaè as se' tsatköitö. Erè Jesús mik erblè

e' wa ie' tō se' tsatkeke. Es Pablo tō ichè yēkkuō i' kī.

Shke'wè

¹ Ye' dōr Pablo. Ye' dōr Cristo Jesús kanè méso klōule ie' ttekōlpa tsá e' ekōlie. Nies ye' klōule ttè buaë kkayë' Skëkōl tō e' pakök.

² Ká iaiäë Skëkōl kablë' tō ttè buaë ñe' kkayërdaë, e' kit ittekōlpa tō iyēkkuō batse'r e' kī.

³ Ttè buaë ñe', e' dōr ilà Skëkëpa Jesucristo e' tté. S'ditsō wa tã ie' dōr Israel blú bak kiè David e' aleri.

⁴ Erë mik ishkenekane, etã e' wa ikkayëne Wikōl Batse'r wa tō ñies ie' dōr Skëkōl Alà diché tã' tajë e'.

⁵ Ie' batamik Skëkōl er buaë ché ye' a. Ie' ye' tkë'ka kanëblök Jesucristo a ittekōlpa tsá e' pa ekōlie as kã wa'ñe pë' kē dōr judiowak esepa kur ie' tō iütök erblë ie' mik e' wa.

⁶ Nies a' tso' ie' pa shuã. A' klōule Jesucristo ichaie.

⁷ Ye' tso' yēkkuō i' shtök a' dalër tajë Skëkōl éna serke Roma e' pa a. A' klōule ie' wã s'batse'rpa kīie. S'yé dōr Skëkōl ena Skëkëpa Jesucristo as e' pa er buaë chō ena sene bërë mù a' a.

Pablo wëstela ché Skëkōl a

⁸ Kewe ye' ichè tō a' erblé Jesús mik e' tté buneka kã wa'ñe. E' kueki wëstela chekeyō Skëkōl a Jesucristo tō wa a' ulitane kī.

⁹ Skëkōl a ye' kanëblöke ye' er kos wa ie' alà tté buaë e' pakök, e' wák wã ijcher tō kekraë ye' er arke a' ska'.

¹⁰ Kekraë ie' a ikiekeyō tō ie' kī ikiane, e' ma as bata ekkë tã ie' kawō mù ye' a shkoie a' pakök.

11 Sulu ye' éna a' suak. Ye' éna a' kımak as a' er diché kı ier buaë Skököl Wiköl wa.

12 E' wà dör tö se' erblöke Jesús mik eköl eköl, e' wa se' ñi er diché iö buaë.

13 A yamipa, ye' kı ikiane tö a' wä ijcher tö tajë ye' ileritsé shkoie a' pakök, erë dö ikkë ta ye' wötkërke. Ye' kı ikiane tö kanè me' Skököl tö ye' a e' wà dötsa buaë a' shua wes ká malepa wakpa shua idè'ttsa es.

14 Ye' ittse tö ye' kı kanè tso'ia Jesús tté buaë pakök sulitane a. Kë ye' tkine tö s'dalöier ta' tajë ese idir ö s'ësepa idir ö s'yöule ö kë s'yöule idir.

15 E' kueki ñies ye' shkak Roma Jesús tté buaë pakök a' wakpa shua.

Jesús tté buaë dör Skököl diché tajë s'tsatkoie e'

16-17 Jesús tté buaë e' wa Skököl a wépa kos tö iklö'wé esepa tsatkërmi. E' kueki ye' kë jaëne tté e' kı. Tté e' pakane judiowak a kewe, e' itöki pè' kë dör judiowak esepa a. Tté e' tö ikkachè se' a tö wes Skököl tö se' klö'wèmi wes pè' buaë yësyësë es. Se' klö'wèitö es se' erblé Jesús mik e' wa. E' ë wa ie' tö se' klö'wèmi es. E' dör wes itso' kitule Skököl yëkkuö kı es, e' tö ichè: “Yi dör yësyësë ierblö Skököl mik e' batamik, ese serdaë.”*

Sulitane kı ì sulu nuı tso' Skököl wöa

18 Skököl tso' ká jaı a, e' tso' wépa tö ì sulu wambleta' ena kë ser yësyësë esepa we'ikök. E' wa ie' tso' ikësik kkachök. Ì sulu kos wambleke ie'pa tö, ese tö ie' tté mokı e' wöklö'weke.

19 Kos s'éna iane tö wes ie' dör, e' kkayë' ie' wák tö ie'pa a, e' kueki buaë ie'pa wä ijcher.

* 1:16-17 Habacuc 2.4

20 Kewe ta ie' tö ká i' yö'at, e'tami sulitane wa ijcher tö wes ie' dör. Ie' kë wërta' erë ì kos yö'itö e' wa iwënewa buaë tö ie' dör Skëköl, ñies tö ie' diché kë erta'wa. E' kuëki kë ie'pa a iyënuke tö kë sa' wa ijcher.

21 Erë ie'pa wa ijcher buaë tö ie' tso'tke, erë ie'pa kë wa ikikaneka wes ikawöta kikëka es. Ñies ie'pa kë wa wëstela yëne ie' a. E' skéie ì bikeitseke ie'pa tö ese kë wà ta'. Ie'pa erbiköke kos ese dör sulu ëme.

22 Ie'pa e' chö tö ie'pa wa ýi kos ese jcher buaë, ñermata ie'pa ianewa kë kabikeitsöta'.

23 Ie' olo ta' tajë kë erta'wa, e' kë dalöiëne' ie'pa wa. E' skéie ie'pa tö s'duöta'wa ese diököl dalöieke. Dö kal ö ák yöule dùie ö bakaie ö talokie ese dalöiekerakitö ie' skéie.

24 E' kuëki Skëköl tö ie'pa émi e' ia'ukka sene sulusi wa wes ie'pa ki ikiane es. Es ie'pa ñi dalösewëwa ýi s'jaëwë tajë ese wa.

25 Ie' ttë mokjë e' olo'yérakitö, e' skéie kache ttë ë klö'wëkerakitö. Ýi yö'at ie' tö ese ë dalöiekerakitö skëkölíe, kë dör ie' wák dalöië. Ie' ë ki kikëka mène buaë këkraë. Es e' idir.

26 E' kuëki Skëköl tö ie'pa émi e' ya'uk wes ie'pa er sulu ki ikiane es. Dö alakölpa e' mane'wëttsa kë senakia wëpa ta wes imeneat es. Ie'pa senéka ñita iwakpa ë.

27 Es ñies wëpa kë senakia alakölpa ta. Ie'pa e' mane'wëttsa. Suluë ie'pa éna senakka iwakpa ë ñita. E' dör jaë tajë. Ie'pa e' ya'u sulu es, e' nuí ki iwakpa weirke siarë wes ikiane we'ikë es.

28 Ie'pa kë éna Skëköl bikeitsak, e' kuëki ie' tö ie'pa émi ì suluë e' ë bikeitsök as ì kë wamblök s'kàne ese wamblörakitö.

²⁹ Es ie'pa er sulunewa da'ajie. Ì sulu kos e' wambleke ie'pa tö taië. Ie'pa wöttsërke taië. Ie'pa e' wamblöke suluë. Ie'pa ukyërke imalepa ta. Ie'pa s'ttekewa ena ñi wõñakköke suluë ena s'kitö'weke taië. Kekraë ie'pa er me'rie ì sulu ë kî. Ie'pa biyöblöke ñi kî.

³⁰ Ie'pa tö s'malepa cheke suluë. Sulu ie'pa éna Skököl ar. Ie'pa e' kkeökekä taië e' ttsökekä taië ena kë tkirkü' imalepa kî. Ýyi sulusi bikeitseke ie'pa wákpa tö, ese wamblekerakitö. Ie'pa kë tö imì ena iyë ttö dalöieta'.

³¹ Ì dör buaë e' kë ane ie'pa éna. Ì uk ie'pa kablé e' kë waweta'itö. Ie'pa kë éna yi dalërta'. Kë yi sueta' er siarë wa.

³² Erë ie'pa wa ijcher buaë tö Skököl ttè dalöiëno tö ichè tö wépa tö ýyi ekkë wambleke esepa kî duèwä kiane, erë ie'pa tö iwamblekeia. E' kíie ta ie'pa wa buaë iwër tö s'malepa tö iwamblë.

2

Skököl tö sulitane shüleraë ñikkë

¹ A' isie* tö pë' chéyö ñe'sepa kichatekettsa, esepa kë a ì yënuq e' tsatkoie Skököl wörki. Ì sulu kos wambleke ie'pa tö ese wambleke a' tö ñies. E' kuekî mik a' tö ie'pa kichatéttsa, eta e' wa a' wákpa tso' e' kichatöktsa. E' kuekî kë a' a e' tsatkënuq.

² Se' wa ijcher tö Skököl tö s'shulè yësyësë, e' tö se' e' wamblö sulu es esepa kos kichaterattsä.

* **2:1** Versículo i' a Pablo ttökemi judiowak ta. E' wënewä bua'ie verículo 12 ena itökî itso' e' kî.

³ A' tō ì sulu wamblé wēs wépa kichatéttsa a' tō es, e' ta ¿wēs a' ibikeitsēmi tō Skëköl kë tō a' kichatepattsā ñies?

⁴ A' tō ibikeitseke es, e' ta e' wa ie' er buaë se' ta, e' watöktsa a' tso'. Ie' tō se' anewekeia taië, ie' kë tō se' we'ikè bet. Ie' er buaë a' ta, e' tō a' dalè'ttsekeia buaë, e' wa ie' tso' a' ulaiök as a' er mane'ù ie' a, ¿e' kë jcher a' wā?

⁵ Erë a' er darërëë. A' kë éna er mane'wak ie' a, e' nuí kī a' tso' Skëköl kësik e' kī kiök e' kī. Mik ie' s'shuleraë e' kēwō de etā ie' tō s'shuleraë yēsýēsë.

⁶⁻¹¹ Sulitane dör ñies ëme ie' a, e' kueki ie' tō iské meraë eköl eköl a wēs s'ser es. Wépa e' chöke kekraë ì buaë uk, tso' ilo ena ikikèka ena sene michoë yulök, esepa ulà a sene michoë dōraë. Erë wépa tkirke iwák ë kī, e' wamblö sulu, kë tō ie' ttè mokī dalöiè, esepa we'ikeraëitō kësik wa da'a. Wépa e' wamblö suluë esepa kos weirdaë siarë kewe judiowak e' ukuökī ta sulitane, e' dalërdarak imik taië. Erë wépa serke yēsýēsë esepa kos a ilo ena ikikèka ena sene bërë e' merdaë taië kewe judiowak a e' ukuökī ta sulitane a.

¹² Pë' kë dör judiowak esepa kë ku' Moisés ttè dalöiëno e' dikia. Ie'pa tō ì sulu wamblé, e' ta iweirdaë siarë erë ie'pa kë shulirpa ttè ñe' wa. Erë judiowak tso' ttè e' dikia, e'pa tō ì suluë wamblé e' ta ttè e' wa ie'pa shulirdaë.

¹³ Wépa tō ttè dalöiëno e' ttsé, e' ë kueki ie'pa kë klö'wepa Skëköl tō wēs pë' buaë yēsýēsë es. E' skéie wépa tō ttè e' wà dalöié esepa klö'weraëitō es.

¹⁴⁻¹⁵ Pë' kë dör judiowak esepa kë wā Skëköl ttè dalöiëno kit Moisés tō yëkkuö kī e' jcher. Erë mik ie'pa tō ttè ñe' wà dalöié iwákpa wā ijcher e' kueki,

et̃a e' wa iwēnew̃a tō ttè dalöiēno tso' ie'pa er̃ a. Ttè e' dik̃ia ie'pa tso'. Ttè e' ẽ wa ie'pa er̃ tō ie'pa a icheke tō ì dör buaë ì dör suluë. Ttè e' wa mikle t̃a ie'pa er̃ tō ie'pa k̃kateke, mikle t̃a ie'pa ts̃atkeke. Ttè e' wa ie'pa shulirdaë.

16 E' tkōraë aishkuö t̃a mik Skëköl tō ì k̃os tso' blëulew̃a se' er̃ a e' shuleraë Cristo Jesús batamik et̃a, w̃es ttè buaë pakekeyö e' tō ichè es.

17 Erè a' w̃eupa dör judiowak, esepa er̃blöke Moisés ttè dalöiēno e' mik. A' e' ttsöka tō a' dör Skëköl icha.

18 Ì kiane ie' k̃i ese jcher buaë a' w̃a. A' yöule buaë ie' ttè wa, e' kuëk̃i ì dör ibua'ie e' shukitmi a' a w̃e.

19 A' ibikeitseke tō o'ka pautmi a' a buaë. E' dör w̃es s'wöbla k̃e wawër esepa ulaiè es ö w̃es se' tso' stui a' esepa a' bö'wö k̃kachè es.

20 A' w̃a ttè dalöiēno tso', e' dör ttè mok̃i ena íyi jcher tajè e' ttè. E' kuëk̃i a' ibikeitseke tō a' a se' kam yöer esepa yöirmi ena w̃épa k̃e w̃a ì jcher esepa wöblarmi.

21 E' dör es, e' t̃a ¿w̃es a' k̃e e' wöbla'ù? A' tō s'patteke tō k̃e s'kàne akblök t̃a ¿w̃es a' akblöke?

22 A' icheke tō k̃e s'kawöt̃a s'senew̃abak dalöseukw̃a t̃a ¿w̃es a' tō idalöseweke? Íyi diököl tso' dalöiè e' ar̃ suluë a' éna t̃a ¿w̃es íyi tso' iwé a' e' ekibleke a' tō?

23 Ttè dalöiēno meneat a' a, e' wa a' e' ttsöka tajè t̃a ¿w̃es a' k̃e tō idalöiè? E' wa a' tō ie' dalösew̃éw̃a.

24 W̃ee' Skëköl yëkkuö tō ichè: “Pè' k̃e dör judiowak, esepa tō Skëköl cheke suluë a' ukuömik.”†

25 Mok̃i w̃épa tō Moisés ttè dalöiēno e' iuteke, esepa a' itóttola kkuölit tēule tsir e' dör buaë. Erè

† 2:24 Isaías 52.5; Ezequiel 36.22

yi kě tō iiutè, esepa a kě idör ìie bua', e' dör wēs kě s'wakyöule es.

²⁶⁻²⁹ ¿Wépa dör judiowak chökle? E' kě dör id-itséwö è wa. E' kě dör iwakyöule iyese alè k_i e' wa. Judiowak chökle e' dör wépa er yësyësë Skëköl wöa esepa, e' dör wēs ie'pa wakyöule ier a es. E' kě onuk ttè dalöiëno e' a. E' ormi Wiköl Batsè'r è a. Esepa wër buaë Skëköl wa, kě dör s'ditsö wa. E' kuek_i pè' kě dör judiowak, kě wakyöule, kě wä Moisés ttè dalöiëno e' ku', esepa tō idalöié buaë, e' ta ie'pa suëraë Skëköl tō wēs judiowak wakyöule es eré kě iwakyöule moki. Pè' tō ttè dalöiëno e' dalöié, eré kě iwakyöule ichkà k_i, esepa tō judiowak kě tō iiutè esepa kkatèraë ik_i aishkuö ta, eré iwakyöule ena ttè dalöiëno tso' iwä.

3

¹ Yile tō ichakèmi: “E' dör es, e' ta ¿ìie bua' idir tō se' dör judiowak? Se' tottola kkuölit tëule tsir ¿ìie bua' e' dör?”

² Ye' iiutè tō e' dör buaë shutë ena iwà dör tajë. I bua'ie dör tō Skëköl tō ittè me'atbak judiowak ulà a.

³ Yëne tō ie'pa welepa tō ttè ñe' dalösewéwä, eré e' è kuek_i ¿ichèmisö tō Skëköl kě ttö mokië?

⁴ Au, kě idör es. Eré sulitane kaçhömi suluë, eré ie' ttö mokië kekraë. E' dör wēs itso' kitule ie' yëkkuö k_i es, e' tō ie' ché i' es:

“Sulitane isuëraë tō be' ttö mokië.

Be' ttè shulirmi, e' ta be' e' alörakä be' kkatökwakpa k_i.”*

Es Skëköl yëkkuö tō ichè.

* **3:4** Salmo 51.4

⁵ Pë' welepa kë wā ijcher yësyësë, esepa tö icheke tö s'ser suluë, e' wa ikí wënewā bua'ie tö Skëköl dör yësyësë sulitane tsata. E' kueki ie'pa tö icheke tö e' nuí kī s'we'ikéitō, e' kë dör yësyësë. ¿Es idir?

⁶ Au, kë idör es. Skëköl chōpa kë dör yësyësë, e'ma ¿wes ie' a sulitane shulirmi yësyësë?

⁷ Es yile tö ichakëmi: “Ye' kache wa Skëköl ttō mokië e' kīkarkeka taië, e' ta ¿i kueki e' nuí kī ye' kKatekeiaitō?”

⁸ E' chōpa es, e'ma sō ichëmi tö “i sulu kī wamblösō as e' wa i buaë kī dō taië.” Welepa tö icheke tö ttë ese wa ye' tö s'wöbla'weke. Ie'pa éna ye' wöakwa, e' kueki ie'pa tö ye' cheke sulu es. Erë ie'pa esepa kichatëttsa kiane.

Kë yi dör yësyësë Skëköl wōa

⁹ E'ma ¿i chëmisō? Sa' dör judiowak ¿esepa dör buaë sulitane tsata? Au, kë idör es. Ikkachétkeyō a' a tö sulitane, judiowak ena wépa kë dör judiowak, esepa kos tso' sene sulu dikia.

¹⁰ E' dör wes itso' kitule Skëköl yëkkuō kī es, e' tö ichè:

“iKë yi ku' eköl wë'ia dör yësyësë Skëköl wōa!

¹¹ I dör buaë Skëköl a ese kë ane yi éna yës.

Kë yi ku' Skëköl yulök.

¹² Sulitane tsi trōuke ie' yöki;

Ie'pa er sulunewā suluë.

Kë yi ku' eköl wë'ia i buaë ese uk.†

¹³ Ie'pa ttō suluë, e' dör wes s'nu kélkuō kköppèe alar suluë es.

Ie'pa kkō kī s'kitō'wè me'rie.‡

Ie'pa kapakō e' dör wes tkabë ichök kapöli es.§

† 3:12 Salmo 14.1-3; 53.1-3 ‡ 3:13 Salmo 5.9 § 3:13 Salmo 140.3

14 *Ie'pa tso'ie alibchök s'malepa k_i kësik wa.**

15 *Ie'pa er me'rie s'ttèwà ë k_i.*

16 *Wé ie'pa dami ee s'we'ikè ena s'eriawè siarè ese mekearakitö.*

17 *Sene bërë ñalé e' kè suule ie'pa wà.†*

18 *Skököl dalöiè e' kè eri ta' ie'pa wà yës.‡*

Es Skököl yëkkuö tö ichè.

19 *Se' wà ijcher tö ì kos chè Skököl ttè dalöièno tö, e' chëtö wépa tso' idik_ia, esepa a. Ttè e' wa sulitane siwà'blöwekewà Skököl tö. Ñies ttè e' tö ikkacheke tö sulitane k_i nuì tso' ie' wöa.*

20 *Ttè dalöièno e' dör ikkachoie se' a tö se' dör ì sulu wamblökwakpa. E' kuek_i kè yi a iyènu_ka: “ttè dalöièno iutésö s_eraa, e' kuek_i Skököl kawötà ichök tö ye' dör pè' buaë yësyësè.”*

Wes Skököl tö se' klö'wèmi wes pè' buaë yësyësè es

(3.21-31)

21-23 *Erè i'ñe ta Skököl tö se' a ikkachétke tö wes ie' tö se' klö'wèmi wes pè' buaë yësyësè es. E' kè dör ttè dalöièno iutésö e' wa. E' dör se' erblé Jesucristo mik e' wa. Wépa kos erblé ie' mik, esepa klö'wé Skököl tö wes pè' buaë yësyësè es. Ñies Skököl yëkkuö kos e' tö isini'kué tö mok_i idir. Sulitane dör ì sulu wamblökwak. Kè se' serku' buaë yësyësè wes Skököl olo ta' tajé e' ser es. E' kuek_i sulitane dör ñies ie' wöa.*

24 *Erè Cristo Jesús tö se' yè'ttsa ì sulu ulà a. E' wa Skököl tö se' klö'wé wes pè' buaë yësyësè es. E' kè k_i se' ñarku', e' dör ème. Ès ie' er buaë ché se' a.*

* **3:14** Salmo 10.7 † **3:17** Isaiás 59.7-8 ‡ **3:18** Salmo 36.1

²⁵ Ie' tō Jesucristo me'ttsa ttèwà se' skéie e' pè tène taië se' nuì olo'yoie. E' de se' ulà a se' erblé Jesús mik e' wa. E' wa ie' tō ikkaché tō ie' dör yësyësë. Ká iaiaë ie' tō sene suluë dalë'ttsë'bitu enaë.

²⁶ E' kéwö ska' ta' ie' kë wà se' weine wes s'kawöta weinuk es. Erë se' nuì patone Jesucristo weine e' wa. E' wa Skëköl tso' ikkachök i'ñe ta' tō ie' dör yësyësë. Nies ie' tso' ikkachök tō wes ie' tō wépa erblé Jesús mik esepa klö'wèmi wes pè' buaë yësyësë es.

²⁷ E' dör es, e' ta' ¿i wa se' e' ttsökami Skëköl wöa? ¿Kë i wa! Se' erblé Jesús mik, e' kueki ie' tō se' klö'wé wes pè' buaë yësyësë es. Kë idör ttè dalöiëno iutèsö e' kueki. E' kueki kë se' a e' ttsënuka i wa yës.

²⁸ Es se' tō ibata chéat tō Skëköl tō se' klö'wé wes pè' buaë yësyësë es se' erblé Jesús mik e' kueki. Kë idör ttè dalöiëno e' iutèsö e' kueki.

²⁹ Erë ¿Skëköl dör judiowak ë Këköl? ¿Ie' kë dör pè' malepa Këköl? Tó, ie' dör pè' kë dör judiowak esepa Këköl ñies.

³⁰ Ie' dör eköl ëme. Wépa erblé Jesús mik esepa klö'wéitö wes pè' buaë yësyësë es. Kë ie' tkine tō judiowak idir ö kë idir judiowak.

³¹ Se' tsatkërmi se' erblé Jesús mik e' wa, eta' ¿sö ichèmi tō Moisés ttè dalöiëno e' kë diché ta'ia? ¿Au, e' kë dör es! E' skéie se' tō ikí ché mokí tō idiché tso'ia iwák es.

4

Abraham erblé Skëköl mik

¹ Eta' sa' judiowak yë bak kiè Abraham, ¿ima e' chèmiso? ¿Ì jchenewa ie' wà erblè Skëköl mik e' wa?

2-3 Skëköl tō Abraham klö'úpa wēs pē' buaë yësyësë es ì buaë wéitō e' kuëkjì, e'ma buaë ie' a e' ttsërmikā. Erë Skëköl yëkkuō tō ichè: “Abraham erblé Skëköl mik, e' kuëkjì iklö'wéitō wēs pē' buaë yësyësë es.”* E' kuëkjì ie' kē a e' ttsënučkā yës Skëköl wōa.

4 E' dör wēs s'kaneblétke ese patuè es, e' kē dör kakmeule. E' dör ikanebletke e' ské.

5 Erë yile erblé Skëköl tō s'sulusipa klö'wèmi wēs pē' buaë yësyësë es e' mik, e' tã ese klö'wëraë Skëköl tō es, eré kē iwā ì buaë one e' tsatkoie.

6 Ñies e' sini'ku' David tō. Ie' iché tō ayëcha buaë wé klö'wé Skëköl tō wēs pē' buaë yësyësë es, kē dör ì buaë wéitō e' kuëkjì.

7 Ie' tō iyë':

“Wépa kjì inuì olo'yé Skëköl tō ena itkōwée kjì, jayëcha buaë esepa!

8 Wépa kē chakepaia Skëköl tō inuì kjì, jayëcha buaë esepa!”†

Es itso' kitule.

9 Ye' ichakè tō wépa yë' David tō ayëcha buaë çesepa dör wépa wakyöule itóttola kkuölit tëule tsir e' wa esepa ë? Au. Ñies ie'pa dör wépa kē wakyöule esepa. Ye' ichétke tō Abraham erblé Skëköl mik, e' kuëkjì iklö'itō wēs pē' buaë yësyësë es.

10 Erë çmik Skëköl tō iklö' es? çE' dör iwakyöne e' ukuökì ö e' yökjì? Kē idör e' ukuökì, e' dör e' yökjì.

11 Ie' tō iklö'wé es ierblé imik e' kuëkjì. E' ukuökì tã ie' kéitō e' wakyuök iwà kkachoie tō iklö'wéitō wēs pē' buaë yësyësë es. Es ie' de wépa erblé Skëköl

* 4:2-3 Génesis 15.6 † 4:8 Salmo 32.1-2

mik erě kě iwakyöule, esepa kōs yě tsaweie. Es ie'pa kōs klō'wé Skëköl tō wēs pē' buaē yēsyesē es.

¹² Ñies ie' dōr wēpa wakyöule ena ierblō Skëköl mik wēs ie' es kam iwakyuō e' yöki, esepa kōs yě.

Skëköl tō ttè me' Abraham a

¹³ Skëköl kablē' Abraham a ttè i' wa: “Ye' tō ká ulitane meraē be' a ena be' aleripa a.” Erě ie' kě wā imène Abraham a ttè dalöiëno e' iutè wa. Iméitō ia ierblé imik e' wa. E' wa Abraham klōne wēs pē' buaē yēsyesē es.

¹⁴⁻¹⁵ Mik Skëköl ttè dalöiëno dalösewéwasō, etā e' nuí kī se' we'ikeraeitō. Erě ttè ñe' kě kunūpa, e'ma kě ì ta' dalösewèwā. E' kuekī ì uk Skëköl kablē' Abraham a e' wā mú dō wēpa tō ttè dalöiëno e' wā iutè esepa a, e'ma erblè Skëköl mik ena ie' kablē' Abraham a e' kě dōr iie bua'.

¹⁶ E' kuekī ì uk Skëköl kablē' Abraham a, e' wawéitō éme wēs iyi kakmeule es ie' erblé imik e' wa. Ie' tō iwé es er buaē choie sulitane a as iwà dō Abraham aleripa ulitane ulà a. E' wā dōr tō ì yène Abraham a, e' kě dōr wēpa tso' ttè dalöiëno dikia esepa ē a. Ñies e' dōr wēpa kōs erblé Skëköl mik wēs Abraham es esepa a. Es Abraham de se' ulitane erblé Skëköl mik esepa yéie.

¹⁷ E' dōr wēs itso' kitule Skëköl yëkkuō kī es. E' kī Skëköl tō iché Abraham a: “Ye' tō be' tkékā ká taië wakpa yéie.”‡ Skëköl dōr s'duowa shke'ukkanewak e'. Ì kě ku' e' yuëmiitō ittō ē wa. Skëköl e' mik Abraham erblé.

¹⁸ Ì yè' Skëköl tō Abraham a wësua kě iwà tkōpa suë. Erě Abraham tō iklō'wé mokië tā iwà panéitō.

‡ 4:17 Génesis 17.5

E' kuëki ie' de ká kua'ki taië e' wakpa yëie wës ie' a iyënebak es. Skëköl tö ie' a iyë': "Be' aleripa alördaë taië."§

¹⁹ Tsir eta ie' ki duas de cien eyök (100). Ie' wa ijcher tö ie' ena ilaköl Sara dewatke këkëpa alula kë döpaia alàë. Erë erblë Skëköl mik e' kë olo'yane ie' wa yës.

²⁰ Ie' kë wa ibikeitseka bötböt. Skëköl kablë ie' a e' kë bikeitse ie' wa tö kë iwà tköpa. E' skéie ie' kī erblë Skëköl mik ta ikikékaitö.

²¹ Ie' tö iklö'wé mokie tö Skëköl wa diché tso' i uk ie' kablë' ese woie.

²² E' kuëki Skëköl tö iklö'wé wës pë' buaë yësyësë es.

²³ "Skëköl tö iklö'wé wës pë' buaë yësyësë es." Ttë e' kë kiteat yëkuö kī Abraham ë a.

²⁴ Nies ikiteat se' a. Skëköl tö Skëkëpa Jesús shkeo'kane e' mik se' erblë, e' ta nies ie' tö se' klö'wëraë wës pë' buaë yësyësë es.

²⁵ Jesús wömenettsa ttëwa se' nuì kī, e' ukuökī ta ishkeo'kaneitö as se' klör wës pë' buaë yësyësë es.

5

Skëköl er buanene se' kī

¹ Se' erblë Jesucristo mik e' wa Skëköl tö se' klö'wé wës pë' buaë yësyësë es. E' kuëki i'ñe ta ie' er buanene se' kī Skëkëpa Jesucristo batamik.

² Jesucristo batamik ie' er buaë ché se' a, se' erblë ie' mik e' wa. Ie' er buaë chö se' a, e' a se' e' tkéwa darërë. Se' wa ijcher tö se' dörami ie' ska' olo ta' taië ie' ta ñita. E' wà paneke se' tö kröröë, e' tö se' ttsë'weke buaë.

§ 4:18 Génesis 15.5

³ Erë kě dör e' ě, ñies se' ttsë'rke buaë mik se' weirke eta. E' wà dör tò se' wà ijcher tò mik se' weirke, eta e' tò se' kí diché ieke idalë'ttsök er bua' wa.

⁴ Ì kos dalë'ttsésö er bua' wa e' wër buaë Skëköl wa. Se' wër buaë ie' wa, e' ta e' tò se' ké iwà kí panuk kröröë. E' kuëki se' ttsë'rke buaë se' weirke e' shua.

⁵ Wiköl Batse'r mène se' a e' tò se' a ikkacheke tò Skëköl éna se' dalër tajë, e' kuëki ipanë ñe' e' kě tò se' eriawepa.

⁶ Mik Skëköl tò ikëwö me' e' de, eta Cristo kötëwa se' nuì skéie se' tso'ia kě a e' tsatkër e' dalewa.

⁷ Darërë idir se' a e' muktsa ttëwa o'ka skéie, erë imú dör pë' buaë yësyësë ese. Isalema yile e' mumittsa ttëwa pë' buaë shute ese skéie.

⁸ Erë Cristo e' me'ttsa ttëwa se' skéie, se' bakia e' wamblök suluë e' dalewa. E' tò se' a ikkacheke tò kos Skëköl éna se' dalër.

⁹ Ie' kötëwa ipë tène tajë e' wa Skëköl tò se' klö'wé wes pë' buaë yësyësë es. E' yita buaë ie' wa se' tsatkërdaë Skëköl kësik yöki.

¹⁰ Mik se' bak Skëköl bolökpaie, eta ie' wák tò ier bua'wéne se' ki ilà ttëwa e' batamik. Erë i'ñe ta ie' er buanene se' ki, e' yita buaë se' tsatkërdaë Cristo tso'ne ttsë'ka e' diché wa.

¹¹ Erë kě dör e' ě. Skëkëpa Jesucristo batamik Skëköl er buanene se' ki, e' kuëki se' ttsë'rke buaë ie' batamik.

Adán ena Cristo

¹² Wëm tsá yöne kiè Adán, e' wà sene sulu tsá dë'bitu ká i' a. Ie' dör sulitane yéie. E' kuëki mik ie' tò ì sulu tsá wamblë', eta e' dör wes sulitane tò iwamblë' ie' ta ñita es. E' tò sulitane wöme'ttsa ì

sulu wamblök ena e' nuí ki duökwa. E' kueki duèwa de sulitane ki.

13 Kam ttè dalöiëno mer Moisés a, e' yöki ì sulu wamblënemibak je'. Erë e' kèwö ska' ta ttè dalöiëno kë ta', e' kueki kë yi kkatëne inuì ki.

14 Erë Adán kèwö ska' dö Moisés kèwö ska' sulitane blërke. Nies wépa kë wa Skëköl ttö dalöseqnewa wës Adán es, esepa blërulune. Ie' dör wëm eköl doia ie' itöki e' klíla.

15 Ì sulu wamblë' Adán tö ena ì buaë o' Skëköl tö se' a e' dör kuá'ki. Adán tö ì sulu wamblë', e' kueki taië s'blërulune. Erë wëm eköl skà, e' dör Jesucristo, e' batamik Skëköl er buaë ché se' a ëme kë tuë ta'. E' dör buaë ichökle, e' wa s'tsatkërke taië.

16 Adán tö ì sulu wamblë' etökicha ëme, e' nuí ki sulitane kichatë'ttsa Skëköl tö. Erë Skëköl er buaë ché se' a, e' kueki ie' tö se' klö'wé wës pë' buaë yösyësë es, erë se' tö ì sulu wambleke taië. E' kueki ì buaë o' ie' tö se' a, e' kë dör wës ì sulu wamblë' Adán tö es.

17 Es wëm eköl ë tö ì sulu wamblë', e' wa duèwa e' aléka sulitane ki. E' yita ì o' Jesucristo tö, e' wa wépa a Skëköl er buaë ché klö'wéitö wës pë' buaë yösyësë es, esepa kos ulà a sene pa'ali döraë ta ie'pa e' alöraka ie' ta ñita. E' dör taië tköka ì wamblë Adán tö e' tsata.

18 Ì sulu wamblë Adán tö etökicha, e' wa sultane kichatënettsa. Erë ì yösyësë wë Jesucristo tö etökicha, e' wa sultane klörmi wës pë' buaë yösyësë es as iser michöë.

19 Adán tö Skëköl ttö tsá dalöseq'wa e' wa sultane wömenettsa ì sulu wamblök. Erë Jesucristo tö Skëköl ttö dalöié, e' wa se' taië klördaë wës pë' buaë

yësyësë es.

²⁰ Skëköl tō ttè dalöiëno mé se' a as ì sulu wamblekesö kos e' jcherwà se' wà yësyësë tō e' dör suluë. Erë mik ijchenewà se' wà, età se' éna iwà armi bua'ie tō kos Skëköl er buaë ché se' a. E' dör taië ì sulu kos wamblekesö e' tsata.

²¹ Mik se' bak klöulewà duèwà ulà a, età sene sulu e' ali'ka se' ki. Erë Skëköl er buaë ché se' a, e' dikia se' tso' ì ñe ta wes se' bak kuaë sene sulu dikia es. Ie' er buaë ché se' a Skëkëpa Jesucristo batamik, e' wa se' klö'wëitō wes pë' buaë yësyësë es ta sene michoë méitō se' a.

6

Se' dör wes s'duulewà es sene sulu yöki

¹ E' dör es e'ma ¿ima sö ichèmi? ¿Ì sulu kí wamblëiasö as Skëköl er buaë kí chō se' a taië shute?

² Au, e' kë dör es. Se' dör wes s'duulewà es sene sulu yöki. ¿Wes ì sulu wamblëmiasö?

³ ¿A' kë wà ijcher tō se' wösune e' tō iwà kkacheke tō se' batsulewà Cristo Jesús mik? E' dör wes se' ttèwãñak ie' ta es.

⁴ Se' wösune e' wà kiane chë tō se' töbinewà ie' ta. E' dör es as se' serne kuà'ki wes Cristo shkenekane S'yé olo ta' taië e' wa e' ser es.

⁵ Se' batsulewà ie' mik ie' dunewà eerö, es ñies se' shkerdakane wes ie' shkenekane es.

⁶⁻⁷ Se' wà ijcher tō s'duulewà kë ku'ia ì sulu wamblök. Es ñies wes se' dör kuaë e' dunewà Cristo ta wötëulewà krus mik. E' tka es as s'wák dër suluë e' diché erwa ta s'tkōshkar sene sulu ulà a kë ku'ia klöulewà.

8-9 Se' wā ijcher tō Cristo shkenekane, e' kueki ie' kē duöpawane. Duewa kē e' alōpakaiā ie' ki. E' kueki se' duulewatke ie' tā, e' tā se' tō iklō'wé mokiē tō se' serdane ie' tā.

10 Mik ie' kōtwa, eta ikōtwa etōkicha ěme se' nuī ki, kē iskā duöpawaiāne. Erē ishkenekane serkene Skēkōl a.

11 Es ñies a' e' ttsō mokiē tō a' duulewa sene sulu yōki, erē a' tso' ttsē'ka senioie yēsyesē Skēkōl a a' batsulewa Cristo Jesús mik e' wa.

12 E' kueki kē a' kawō mukia sene sulu a as kē ie' alōka a' ki tā ì sulu kos wamblak a' éna ese wamblē a' tō.

13 Kē a' e' muktsaiā sene sulu ulā a as e' kē tō a' klō'ūwā ì sulu wambloie. E' skéie a' e' múttsa Skēkōl a wes s'duulewa shkenekane es. A' e' múttsa wa'ñe Skēkōl a senuk yēsyesē.

14 A' kē ku'ia Moisés ttē dalōiēno dikia. A' tso' Skēkōl er buaē chōke se' a e' dikia. E' kueki a' e' múttsa senuk yēsyesē tā es sene sulu kē e' alōpaka a' ki.

Skawōta senuk buaē yēsyesē Skēkōl a

15 E' dōr es, e' tā ¿ima sō ichèmi? Se' kē ku'ia ttē dalōiēno e' dikia. Se' tso' Skēkōl er buaē chō se' a e' dikia. E' ma e' kueki ¿ì sulu wamblōsō? Au, kē idōr es.

16 A' wā ijcher buaē tō yi ttō iutekesō, ese ulā a se' tso' klōulewa wes s'klōulewa kanè mésoie tso' iwōkir ulā a es. Es sene sulu ttō iutekesō, e' tā e' ulā a se' tso' klōulewa wes kanè méso es tā e' nuī ki se' duōralur weir michoë. Erē Skēkōl ttō iutekesō, e' tā e' ulā a se' tso' tā e' wa se' serdaē yēsyesē.

17 A' bak klöulew_a sene sulu ulà a w_es kanè méso es. Erë w_estela Skëköl a tö i'ñe ta ttè buaë pakane a' a e' iuté a' tö er moki wa.

18 Es a' yëulettsatke sene sulu ulà a ta i'ñe ta a' de sene yësyësë e' ulà a.

19 (A' ià katötö Skëköl ttè a, e' kuëki ttè i' kleekeyö a' a kanè méso ttè wa.) Kenet a' e' me'ttsa e' ia' ukka sene sulusi wa ena i sulu ë k_i wamblök. Erë e' s_u i'ñe ta a' e' müttsa senuk yësyësë as a' ser batse'r.

20 Mik a' bakia klöulew_a sene sulu ulà a, eta kë a' tkine sene yësyësë k_i.

21 E' wa çì bua' dë' a' ulà a? E' ulà a a' mîne duökukur weir michoë. I'ñe ta i sulu wamblë' a' tö ese tö a' jaëwéne.

22 Erë a' yënettsa sene sulu ulà a. A' de Skëköl kanè méso paie. E' ulà a a' serke batse'r, e' bata dör sene michoë.

23 I sulu wamblekesö ese skéie s'duöraw_a. Erë wépa batsulew_a Skëképa Cristo Jesús mik, esepa a sene michoë meraë Skëköl tö éme.

7

Se' du'ulur ttè dalöiëno yöki

1 A yamipa, Moisés ttè dalöiëno, e' suule buaë a' wa. A' wa ijcher tö ttè e' dikia s'tso', s'tso'ia ttsë'ka e' dalewa.

2 E' dör w_es alaköl senewabak es. Ese kë kawöta iwëm ökwa iwëm tso'ia ttsë'ka e' dalewa. Erë mik iwëm blënew_a, eta e' ttè olone ie' k_i.

3 Alaköl ese sené wëm o'ka ta iwëm chökle tso'ia ttsë'ka e' dalewa, e' ta ttè e' dalösewéwaitö. Erë iwëm chökle blënew_a, e' ta ie' kë ku'ia ttè e' dikia. Ie' a serwamine buaë wëm skà ta, e' kë dör trë.

⁴ A yamipa, es idör se' a ñies. Se' batsulewạ Cristo mik, e' kuẹki se' du'ulur ie' tạ ttè dalöiëno e' yöki. Ñies se' shkenekane ie' tạ as se' ser wẹs Skököl wa iwër buaë es.

⁵ Mik se' bak senuk s'wák dër sulu e' dikia, etạ ttè dalöiëno tở se' wörieikeke ì sulu kị wamblök. E' ulà a se' mìnè duökulur.

⁶ Se' bak klöulewạ ttè dalöiëno e' dikia, erè i'ñe tạ se' durulune ttè e' yöki. Se' yënettsạ ttè e' ulà a as se' kanablö Skököl a kua'ki sene pa'ali mé iWiköl tở se' a e' wa. E' kě dör wẹs se' bak kanablök ie' a ttè dalöiëno kitule yëkküö kị e' iütè wa es.

Sene sulu tạ ñippök

⁷ Es idir, e'ma ịma sỏ ichèmi? Moisés ttè dalöiëno kitule ịe' dör suluë? Au, kě idör es. Ttè e' kě kunúpa, e'ma ye' kě wạ ijcher tở ì dör suluë. Ttè e' kě tở ichõpa: “Kě a' kawõ tạ o'ka iyi kkechök,” e'ma ye' kě wạ ijcher tở e' dör suluë.

⁸ Erè ttè dalöiëno kě kunúpa, e'ma sene sulu kě diché tạ'. E' kuẹki ttè dalöiëno e' wa sene sulu tở ye' erkiöwéka ì sulu tsakië wamblök.

⁹ Ká ịaiaë kam ye' wạ ttè dalöiëno jcherwạ, e' yöki ye' ttsë'ne' buaë. Erè mik ye' wạ ttè e' jchenewạ, etạ sene sulu tso' ye' a e' diché iëne tạ ye' éna ịanewạ tở ye' dör ì sulu wamblök wak

¹⁰⁻¹¹ kichatëulettsạ. Ttè dalöiëno batamik sene sulu tở ye' kịtö'wé as ì sulu wamblöyö, ese tở ye' kichatéttsạ. Es ttè e' tở warma sene michoë mèmi ye' a, e' skéie ye' kichatéttsaitö.

¹² Es Moisés ttè dalöiëno e' dör buaë, e' dör yësyësë, e' dör batse'r.

¹³ Etạ ịe' yëne tở ttè buaë e' tở ye' kichatéttsạ? Au, kě idör es. Ttè buaë e' batamik, ì sulu wamblekeyö,

ese tö ye' kichatéttsa. Ttè dalöiëno e' tö se' a ikkacheke mokië tö ì sulu wamblekesö, ese dör suluë ichök. Es ttè dalöiëno dör buaë, e' wa sö isuëmi tö mokië ì sulu wamblekesö ese dör sulu ëme.

¹⁴ Se' wä ijcher tö ttè dalöiëno e' dör Skëköl wák ttè. Erë ye' dör siarë kë diché tã klöulewã sene sulu ulà a ikanè mésoie.

¹⁵ Ì wamblekeyö ese kë ane ye' wák éna. Ì buaë wãk ye' éna ese kë wëyö. Erë ì ar suluë ye' éna, ese wamblekeyö.

¹⁶ Ì kë wamblak ye' éna ese wambléyö, e' tã e' wa ye' icheke tö ttè dalöiëno e' dör buaë.

¹⁷⁻¹⁸ Ì buaë wãk ye' éna, ese kë or ye' a, e' wa ye' wä ijcher tö ì dör buaë e' kë ku' ye' er a. Sö ichöma kë ì bua' ku' ye' wák dër sulu e' a. Es idir e' kueki ye' kë tö ì sulu wambleku' ye' wák er wa. Sene sulu tso' ye' er a, e' tö ye' ké iwamblök.

¹⁹ Ì buaë wãk ye' éna, ese kë wëyö. Nies ì sulu kë wamblak ye' éna, ese wamblekeyö.

²⁰ Es ì sulu kë wamblak ye' éna, ese wambléyö, e' tã e' kë dör tö ye' tö iwambleke ye' wák er wa. E' dör tö sene sulu tso' ye' éna, e' tö ye' keke iwamblök.

²¹ Es ye' éna iane tö erë ì buaë wãk ye' éna erë ye' a sene sulu tkër.

²² Ttè dalöiëno me'at Skëköl tö, e' wa ye' wöbatsö taië.

²³ Erë ilè skà tso' ye' a, e' ttséyö tö e' tso' ì buaë wãk ye' éna ese wöklö'uk. E' dör sene sulu tso' ye' er a e', e' ulà a ye' tso' klöulewã.

²⁴ Ye' dör siarëla. Ì sulu tso' ye' er a, e' tö ye' kichatéttsa. E' yöki çyi tö ye' tsatkëmi?

25 Skëköl tō ye' tsatké Skëkëpa Jesucristo batamik. E' kueki wëstela chéyö ia.

Es ye' éna ttè dalöiëno me'at Skëköl tō e' ë iutak. Erë ye' wák dër suluë, e' tō ye' ké ì sulu wamblök.

8

Se' sermi buaë yësyësë Skëköl Wiköl wa

1-2 Cristo Jesús batamik Skëköl Wiköl tō sene michoë meke se' a, e' tō ye' yéttsa sene sulu ena duëwä e' ulä a. E' kueki i'ñe ta wépa batsulewä Cristo Jesús mik, esepa kë kichatepa Skëköl tō yës.

3 Ì kë onuk Moisés ttè dalöiëno a, e' wé Skëköl tō. Se' wák dër sulu e' kë tō se' kë ttè dalöiëno iutök buaë, e' kueki e' kë a se' tsatkë nuk. Erë Skëköl tō iwák alä patkë'bitu s'ditsöie ttëwä se' skéie se' nuì patuoie. Es ie' tō sene sulu tso' se' er a e' kichatë'ttsa.

4 E' wé ie' tō as se' klö'uitö wës pë' buaë yësyësë es wës ttè dalöiëno yësyësë e' tō se' a ikië es. Se' klöne es, esepa serke wës Skëköl Wiköl ki ikiane es. Ie'pa kë serku'ia wës s'wák dër sulu ki ikiane es.

5 Wépa serke wës s'wák dër sulu ki ikiane es, esepa er me'rie ì kiane e' ki ese ë ki. Erë wépa serke wës Skëköl Wiköl ki ikiane es, esepa er me'rie ì kiane e' ki ese ë ki.

6 Ì kiane s'wák dër sulu ki, ese ki se' er me'rie, e' ta e' bata dör se' duöwä. Erë se' er me'rie ì kiane Skëköl Wiköl ki, ese ki, e' ta e' bata dör sene michoë, ñies sene bërë Skëköl ta e'.

7 Erë wépa er me'rie ì kiane s'wák dër sulu ki, ese ki, esepa kë tō Skëköl ttè dalöiëno e' dalöië, moki ie'pa kë a idalöier. E' kueki ie'pa dör Skëköl bolökpa.

8 Wépa serke wés s'wák dër sulu kî ikiane es, esepa kë a ì onuk wër buaë Skëköl wa.

9 Erë Skëköl Wiköl tso' se' a, e' ta se' kë ku'ia s'wák dër sulu ulà a. E' skéie se' tso' Skëköl Wiköl ulà a. Yi kë a Cristo Wiköl ku', ese kë dör ie' icha.

10 Erë Skëköl tö se' klö'wé wés pë' buaë yësyësë es, e' kueki Cristo tso' se' a. E' dör es, e' ta erë s'chkà nurdawa se' nuì kueki, erë se' wiköl ser michoë.

11 Skëköl tö Cristo Jesús shkeo'kane, e' Wiköl tso' se' a, e' ta aishkuö ta ie' tö se' nu shke'weraka iWiköl tso' se' a e' wa.

12 A yamipa, e' kueki kë se' kàne senukia wés s'wák dër sulu kî ikiane es.

13 Se' serke es, e' ta se' duörawa. Erë se' e' aléka iki Skëköl Wiköl wa, e' ta se' ser michoë.

14 Wépa wëttsëke Skëköl Wiköl tö, esepa dör Skëköl ala'r.

15 Skëköl kë wa iWiköl mène se' a se' klö'wowa kësik wa as se' suarne. E' skéie iWiköl wa se' de ie' ala'rie. Ie' Wiköl wa ie' a ichëmisö: “A yéwöla.”

16 Ñies ie' Wiköl tö se' ké ittök se' er a tö se' dör ie' ala'r.

17 Es se' dör ie' ala'r. Se' weirke Cristo ta ñita, e' je' ta ñies se' kirdawa buaë ie' ta ñita ie' olo ta' tajë e' ska'. Aishkuö ta ì kos tso' blëule Skëköl wa mè se' a, e' döraë se' ulà a Cristo ta ñita.

I tso' se' a aishkuö ta e' dör buaë chökle

18 Ye' a ta ie' olo tajë e' a se' dörañak aishkuö ta, e' dör buaë shute. E' o'mik ta se' weirke kos ká i' kî e' kë dör ì.

19 Aishkuö ta ikkayërdaë wöshaë tö se' dör Skëköl ala'r. E' kéwö paneke kröröë íyi ulitane yö'at Skëköl tö ese tö.

20 Íyi ulitane yö'at Skököl tö ese kos sulunewa. Ì kos yöule e' kě wák e' suluonewa. Erë Skököl wák tö iwöme'ttsa es. Erë ibua'weneraëitö aishkuö ta.

21 Ie' wák tö iyë'at: “Aishkuö ta íyi kos yö'at ye' tö e' yerattsaneyö iweirke tajë e' ulà a as itsatkënar ena ilókarka tajë ye' olo wa ye' ala'r ta ñita.” E' kueki íyi ulitane yö'atitö e' tso' kawö e' panuk kröröe.

22 Se' wa ijcher tö dö ikkë ta íyi ulitane yö'atitö e' rrerkeia ena iweirkeia wes alaköl alà kurketke weir es.

23 Erë kě e' è rrerku' kawö e' panuk. Ñies se' a Skököl Wiköl menetke wes íyi tsá kadmè sia es, e'pa rrerkeia kawö e' panekesö e' dalewa. E' kěwö ska' ta Skököl tö se' tseratkö da'a ila'rie, ta se' chka manë'werattsaneitö buaë kě duöta'waja.

24 Se' tsatkëne erë se' tsatkërketke da'aie e' panekesö. Ì tso'tke s'wa ese kě paneku'sö. E' kueki mik se' tö iché tö e' kěwö panekesö, eta e' wà kiane chè tö kam sö isaù.

25 Erë ì kam saüsö ese panekesö, e' ta se' kawöta ipanuk bërë s'weirke kos e' dalë'ttsè wa.

26 Es ñies se' kě diché ta', e' kueki Skököl Wiköl tö se' kimeke. Kě se' wöblar buaë ttök Skököl ta wes se' ké ttök ita es. Erë ie' wák Wiköl tso' se' tté chök ie' a tajë kköchè wa ena ttè kě yër sia ese wa.

27 Ie' wa se' er sùle buaë. Ie' Wiköl tö ikieke ie' ichapa batse'r ki wes ie' ki ikiane es. E' kueki ì cheke iWiköl tö ie' a e' ane buaë ie' éna.

Se' e' aléka íyi ulitane ki Cristo batamik

28 Se' wa ijcher tö wépa éna Skököl dalër, ñies iklöo'bakitö wes ie' wák tö ibikeitsbak es, esepa ta ì kos tköke, e' a ie' ulà ter ie'pa kimoie as idöttsa buaë wes ie' ki kiane es.

29 Wépa shukitbakitö e'pa bikeitsbakitö tö idöraë wës ie' Alà es as ie' Alà dõ ie'pa tajë e' shua wës ikok es.

30 Wépa bikeitsbakitö e'pa kiéitö ñies. Wépa kiéitö e'pa klö'wéitö wës pë' buaë yësyësë es. Wépa klö'wéitö es, esepa döraë ie' ta ñita ilo tajë e' a.

31 E' dör es, e' ta kë ì kianeia chë. Skëköl tso' se' ta, e' ta ¿ì e' alömika se' ki?

32 Ie' kë wa iwák Alà kkëone, e' me'ttsaitö ttëwa se' ulitane skéie ie' yita ì kos meraëitö se' a ilà ta ñita!

33 ¿Yi tö wépa shukitbak Skëköl tö esepa kkatëmi? Kë yi. Ie' wák tö ie'pa klö'wétke wës pë' buaë yësyësë es.

34 ¿Yi a ie'pa kichatërmi? Kë yi. Cristo Jesús kötwa se' skéie, e' kúie ta ishkenekane tkër Skëköl ulà bua'kka se' ttë chök.

35 ¿Ì tö se' yëttsami Cristo éna se' dalër tajë e' ulà a? ¿Se' weir tajë alè? ¿Ì darërëë alè? ¿Se' weir Jesús ttë batamik alè? ¿Se' duöke bli wa alè? ¿Kë se' datsi' ta' alè? ¿Ilè tkö se' ta alè? ¿S'ttëwa alè? Au. Kë ì a se' yërpattsa ie' ulà a.

36 E' dör wës Skëköl yëkkuö tö ichè es, e' tö ichè: Be' dalërmik wekkë alè ta sa' tterawa pë' tö. Sa' sueke ie'pa dör wës obeja tsëmi ttëwa es.* Es Skëköl yëkkuö tö ichè.

37 Erë e' shua se' dör e' alökwakpa tsata, Cristo éna se' dalër tajë e' batamik.

38 E' kuëki ye' wa ijcher buaë tö kë ì tö se' yepattsa Skëköl éna se' dalër tajë e' ulà a. Duëwa, sene, ie' biyöchökwakpa, íyi wökir kë wërta'wa, ì

* 8:36 Salmo 44.22

tköke se' ta i'ñe ta, ì tkömi se' ta aishkuö ta, ì skà tso' diché ta',

³⁹ ì kòs tso' ká jai a, ì kòs tso' ká diöshet, ekkè kòs ena ì skà yö'atitö, e' kòs kë a se' yèrpattsa ie' éna se' dalèr tajè e' ulà a. Ie' éna se' dalèr tajè, e' kkachéitö se' a Skèkèpa Cristo Jesús e' wa.

9

Skèköl tö Israel aleripa shukitbak ie' ala'rie

¹ Ì cheke ye' tö a' a e' dör mokië. Ye' dör Cristo icha, kë ye' kaçhõ. Ñies Wiköl Batse'r wa ye' er tö ye' a icheke tö e' dör mokië.

²⁻³ Moki ye' chkenewà siarè, tajè ye' eriarke kekraë ye' wák ditséwöpa kueki. Ye' wák mú kichaté Skèköl tö yèttsa Cristo ulà a as ie'pa tsatkèr ye' skéie.

⁴ E'pa dör Israel aleripa. Ká iaiaë Skèköl tö ie'pa tse'tkö ie' ala'rie. Ie'pa a ie' tö ilo tajè e' kkayè'. Ie' ena ie'pa ttè me' ñi a tsakië ñies ittè dalöiëno e' me'itö ie'pa a. Wes íyi wakanewè ie' dalöioie e' wa ie'pa wöblaotitö. Ñies ie' kablè' ie'pa a er buaë chök.

⁵ Ie'pa dör sa' yépa bak ká iaiaë dalöiërtà tajè, e'pa aleripa. Ñies wé pairine'bitu idi' wa s'blúie e' kune' ie'pa ditséwö wa, e' dör Skèköl dör íyi ulitane tsata kïkarkeka kekraë e'. Es e' idir.

⁶ Kë ye' ku' ichök tö Skèköl kablè' er buaë chök ie'pa a e' kë wà bak. E' kë dör es. E' dör tö kë ie'pa sèraa dör Israel aleripa chökle Skèköl a.

⁷ Ñies Abraham aleripa, e'pa kibiiepa kë dör ie' aleripa chökle Skèköl a. Skèköl tö iyè' ie' a: “Be' aleripa chökle, e'pa döraë Isaac wa.”*

* **9:7** Génesis 21.12

8 E' wà kiane chè tò kě yi dör Skëköl ala'r s'ditsëwö wa. E' skéie wépa tò ì uk Skëköl kablë' e' klö'wé wës Abraham tò iklö'wé es, esepa ë dör Abraham aleripa chökle Skëköl a.

9 Skëköl kablë' ie' a ttë i' wa: “Kawö ikkë ta duas iëk ye' dörane ta be' alaköl Sara alà ta'tke.”† E' klö'wé Abraham tò.

10 Erë kě dör e' ë. Sara alà kune' ñe' dör sa' yé bak ká iaiaë kiè Isaac e'. Ie' alà ka'ka itayë Rebeca ta e'pa dör klö wakpa wëm.

11-13 Erë kam ie'pa kur, kam ie'pa tò ì buaë ù ö ì sulu wamblö, e' yöki Skëköl tò iyë' Rebeca a: “Ikibi ëk döraë itsirla kanè mésoie.”‡ E' dör wës iskà tso' kitule Skëköl yëkkuö ki es, e' ki ie' tò ichè: “Jacob dalëne ye' éna, erë Esaú watëttsayö.”§ Es iatetke tò wëne shushtak ie' wák éna, ese shushtéitö as iwà döttsa wës ie' ki ikiane es. Kě dör ì wësö ese kuëki.

14 Es idir, e' ta çsö ichèmi tò Skëköl kě dör yësyësë? Au, kě idör es.

15 Ie' tò iyë' Moisés a: “Wé a ye' er buaë chak, ese a ye' er buaë chöraë. Ñies wé suak ye' éna er siarë wa, ese suerayö er siarë wa.”*

16 E' kuëki ie' kě er buaë chö se' a, se' ki ikiane ö ì wëkesö e' kuëki. Erë wépa sueke ie' tò er siarë wa, esepa a ie' er buaë chöraë.

17 E' dör wës itso' kitule Skëköl yëkkuö ki es. E' ki Skëköl tò iché Egipto blú a: “Ye' tò be' tkéka ká i' blúie, e' wà ta' ye' wa. E' dör ye' diché kkachoie be' wa as yi dör ye' e' tté pakar ká wa ñe.”†

† 9:9 Génesis 18.10,14 ‡ 9:11-13 Génesis 25.23 § 9:11-13 Malaquíás 1.2-3 * 9:15 Éxodo 33.19 † 9:17 Éxodo 9.16

18 Es yi suak Skëköl éna er siarë wa, ese sueraëitö er siarë wa. Nïes yi er darë'wakwa ie' éna, ese er darë'werawa ie' tö.

19 Erë isalema a' wele tö ye' a ichëmi: “Mokj tö ì kiane wè Skëköl kî ese kë wöklönuk yi a ¿wes ie' tö se' chakëmi se' nuì kî?” 20 Erë ye' iütëmi: A wëm ¿ima be' erbikö be' dör yi, e' tö Skëköl iütè er sulu wa? Skaü kë tö ichepa iyuökwak a: “¿Ì kuekî be' tö ye' yué i' es?”

21 Skaü yuökwak e' a iyörmi wes ie' éna iyuak es. Skaüchka e' ë yörmï skaü bua'buaië ena skaü ëseie ñies.

22 Es ñies Skëköl tö iwëmi wes ie' kî ikiane es. Ie' éna ie' kësik ena ie' diché kkachak ì sulu wamblökwakpa wömeulettsa weinuk esepa ewëwa wa, e' ta' e' wëmi ie' tö. Erë e'pa kos dalé'ttsekeia ie' tö bërë enaë

23 as ie' olo tajë shuteë e' kkachöitö se' shukitbakitö e'pa a. Ká iaiaë ie' tö se' shukitbak suè er siarë wa ñies se' klöo'bakitö as se' dö ie' ska' olo ta' tajë ie' ta' ñita.

24 Es judiowak ena pë' kë dör judiowak, e'pa shua ie' tö se' klöo'bak ie' wák a.

25 E' dör wes Oseas tö ikit iyëkkuö kî es. E' kî Skëköl tö ichè:
“Wépa kë dör ye' icha, esepa kieraëyö ye' icha.
Wépa kë dalër ye' éna, esepa a icheraëyö: ‘ye' éna a' dalër.’‡

26 Nïes ká wé kî ye' tö iyë': ‘a' kë dör ye' icha’
ká e' ë kî ye' icherane: ‘Ye' dör Skëköl chök e' ala'r a' dör.’”§

27-28 Isaías tö Israel aleripa yë' i' es:

‡ 9:25 Oseas 2.23 § 9:26 Oseas 1.10

“Ká wa'ñe wépa wömeulettsa kichatënuk
e' wakaneweraë Skëköl tö bet kë wötkënuk yës.
E' kueki erë Israel aleripa dör tajë wës dayë tséwö
es,

erë ie'pa welepa ë tsatkërdaë, kë dör tajë.”*

²⁹ E' dör wës Isaías tö iyë' es. Ie' iché:

“Skëköl diché ta' íyi ulitane tsata, e' kë tö se' aleripa
múpat,
e'ma se' enewa seraq wës Sodoma ena Gomorra
wakpa enewa es.”†

Jesús tté buaë e' dör Israel aleripa a ñies

³⁰ Es sö isuë tö pë' kë dör Israel aleripa, kë ku'
sene yësyësë e' yulök, esepa klö'wë Skëköl tö wës
pë' buaë yësyësë es ie'pa erblé Jesús mik e' wa.

³¹ E' skéie Israel aleripa ki ikiane tö Skëköl tö
ie'pa klö'wë wës pë' buaë yësyësë es ttë dalöiëno e'
dalöië wa, erë e' kë ska' ie'pa ulà dë'.

³² ¿Ì kueki e' kë dë' ie'pa ulà a? Ie'pa kë erblëne
Jesús mik e' kueki. Ie'pa erblé ì buaë wekerakitö e'
mik. E' kueki ie'pa tène Jesús mik wës s'klastkër ák
mik es.

³³ E' dör wës itso' kitule Skëköl yëkkuö ki es, e' tö
ichè:

“Ye' ttö ttsö. Ák tkë'atyö et Sión,
e' mik pë' klastkërdaë, ák e' tö ie'pa eröraë iski.
Erë wépa erblé ák e' mik, esepa kë eriarpa.”‡
Es Skëköl yëkkuö tö ichè. Ák e' tö Jesús chè.

10

¹ A yamipa, Israel aleripa mú tsatkër e'
kkechekeyö tajë ye' er a, e' kiekeyö Skëköl a.

* **9:27-28** Isaías 10.22-23 † **9:29** Isaías 1.9 ‡ **9:33** Isaías 8.14;
28.16

² Ye' ichè tò moki ie'pa kaneblak darërëe Skëköl a. Erë ie' ttè mokië e' wà kě ane ie'pa éna buaë.

³ Ie'pa kě éna iane tò ie' tò s'klö'wëke wës pë' buaë yësyësë es s'erblé Jesús mik e' wa. Ttè e' watéttsa ie'pa tò. Ie'pa atak buaë yësyësë ie' wöa ie'pa serke es e' wa.

⁴ Erë Moisés ttè dalöiëno e' wà dör Cristo kkachè. E' kuëki mik ie' de, etä ttè e' wà de. E' kuëki wépa erblé ie' mik esepa ulitane klö'wëraë Skëköl tò wës pë' buaë yësyësë es.

⁵ Se' wër yësyësë Skëköl wa sene yësyësë wa, e' yë' Moisés tò i' es: “Yi tò ttè dalöiëno e' dalöié yësyësë sëraa, ese sër michoë ttè e' wa.”*

⁶ Erë se' wër yësyësë Skëköl wa se' erblé Jesús mik, e' yë' Moisés tò i' es: “Kě a' tò ibikeitsar tò çyi mi'mi ká jai a?” —E' dör wës se' mú mi' Cristo yulök as ibitune ká i' ki.—

⁷ “Ñies çyi mi'mi ká dià kaska?” —E' dör wës se' mú mi' Cristo yulök as ishkerkane s'duulewä tso' esepa shua.—

⁸ Erë ttè e' tò ichè: “Ttè buaë e' tso' tsinet se' ska' ena se' kkö a ena se' er a.”† Ttè buaë e' dör as a' erblö Jesús mik, e' tté pakeke sa' tò.

⁹⁻¹⁰ Se' er a ttè e' klö'wësö as Skëköl tò se' klö'ù wës pë' buaë yësyësë es. Ñies s'wák kkö wa ichésö tò Jesús dör Skëképa eköl ë e' as se' tsatkër. E' kuëki iché a' tò a' wák kkö wa tò Jesús dör Skëképa eköl ë e', ñies iklö'wé a' tò a' er a tò Skëköl tò ishkeo'kane, e' ta a' tsatkërdaë.

¹¹ Skëköl yëkkuö tò ichè: “Yi erblé ie' mik esepa kě eriarpa.”‡

* **10:5** Levítico 18.5 † **10:8** Deuteronomio 30.14 ‡ **10:11** Isaías 28.16

¹² Skëkëpa ñe' ë dör sulitane Këköl. Judiowak ena wépa kë dör judiowak, esepa kôs Këköl ie' dör. E' kuëkj ie'pa dör ñikkëë ie' wöa. Wépa kköchöke ie' a as ie'pa tsatköitö, esepa a ie' er buaë chö taië.

¹³ E' dör wës Skëköl yëkkuö tö ichè es, e' tö ichè: “Yi kôs tö e' tsatkè kié Skëköl a, esepa ulitane tsatkërdaë.”[§]

¹⁴ Erë kë s'erblëne ie' mik, e' ta çwës s'kköchömi ie' a? Ñies kë s'wä ie' tté ttsëule, e' ta çwës s'erblömi ie' mik? Ñies kë yi wä ie' tté pakane siä, e' ta çwës ittsemisö?

¹⁵ Ñies ie' tté pakökwakpa kë patkëne yi wä, e' ta çwës e'pa dömi ie' tté pakök siä? E' dör wës Skëköl yëkkuö tö ichè es, e' tö ichè: “Wépa wä tté buaë datse siä, esepa de e' dör buaë shüte.”*

¹⁶ Erë kë sulitane wä tté buaë e' klöne. Es Isaías tö iyë'bak: “A Skëköl, tté paka' sa' tö wësua kë yi wä e' klöne.”[†]

¹⁷ Es sö isuë tö se' erblé Skëköl mik, e' datse ie' tté ttsésö, e' wa. Ttè e' dör Cristo tté.

¹⁸ Erë ye' ichakè: çA' ichè, kë iwarak ttè e' ttsëule? Erë ye' e' iütöne tö, ie'pa wä ittseule je'. E' dör wës Skëköl yëkkuö tö ichè es wé ichèitö:

“Skëköl tté pakökwakpa, e'pa tka ká wa'ñe, Ttè i' de dö wé ká i' erkerö ee.”[‡]
Es Skëköl yëkkuö tö ichè.

¹⁹ Ye' iskà chakène: çA' ichè Israel aleripa kam éna iwà ar? E' iütè' Moisés tö mik ie' tö iyë' ie'pa a tö Skëköl tö iyë' i' es:

“Ye' tö a' keraë sbinukka pë' kë dör ì, esepa wa.

[§] 10:13 Joel 2.32 * 10:15 Isaías 52.7 † 10:16 Isaías 53.1

[‡] 10:18 Salmo 19.4

Ye' tō a' keraë ulunukka pē' kē éna ì ane, esepa k̄i.”§

²⁰ E' ukuök̄i tā Isaías diché dē'kā ichök tō Skëköl tō pē' kē dör Israel aleripa esepa yē' i' es:

“Wépa kē ku' ye' payulök, esepa tō ye' kué.

Wépa kē ku' ye' chakök, esepa a ye' e' kkaché.”*

²¹ Ñies Isaías tō iskà yē' tō Skëköl tō Israel aleripa yē' i' es:

“Ie'pa tō ye' ttō dalösewéwā ñippöke ye' ta,

esepa a kekraë ye' tō ikimè watkè.”†

Es Skëköl yëkkuö tō ichè.

11

Skëköl er buaë chöraë Israel aleripa a

¹ I' tā ye' ichakè: ¿A' ichè, Israel aleripa watéttsa Skëköl tō seraa? Au, kē idör es. Ye' wák dör Israel aleri eköl. Ye' dör Abraham aleri eköl Benjamín ditséwö wa.

² Kuaë Skëköl tō Israel aleripa shukitbak iwák ichaie. Kē ie'pa watëulettsa ie' wā. Elías tté tso' kiture Skëköl yëkkuö k̄i wé Israel aleripa kkatè'kaitö Skëköl a, ¿e' kē jcher a' wā? Ie' iché Skëköl a:

³ “A Skëköl, ie'pa tō be' ttekölpa malepa kōs ttélur. Ñies ka' tso' íyi mokā be' a, e' kōs tkéttsarakitö. Ye' è atéat ttsè'ka erë ye' ttakwā ie'pa éna ñies.”*

⁴ Erë Skëköl tō ie' iuté: “Wépa dōkā mil kuryök (7.000) e'pa kē e' tkëulewā kuchë k̄i Baal dalöioie ekkëpa tso'iā ye' wā.”†

§ **10:19** Deuteronomio 32.21 * **10:20** Isaías 65.1 † **10:21** Isaías 65.2 * **11:3** 1 Reyes 19.10,14 † **11:4** 1 Reyes 19.18

⁵ Es ñies i'ñe ta Israel aleripa tso' tajë, erë e' shua wépa a Skëköl er buaë yë' ta ishukititö, esepa kë dör tajë.

⁶ Ie'pa shukititö ie' er buaë ché ie'pa a e' kueki, e' ta e' wà kiane chë tö e' kë dör i buaë wé ie'pa tö e' kueki. Ichöpa es, e'ma kë ie' er bua' yëne.

⁷ E' kueki sö isué tö Israel aleripa bak tsatkè yulök, e' kë dë' ie'pa ulitane ulà a. Erë ie'pa welepa shukit Skëköl tö, e'pa ulà a ide, erë imalepa er darërulune.

⁸ E' dör wes Skëköl yëkuö tö ichë es. E' ichë: “Skëköl tö ie'pa ké er chöukwa ie' ska'. E' dör wes ie'pa wöbla ta', erë kë iwawër es. E' dör wes ie'pa kuköña ta' erë kë iwattsër. Dö i'ñe ta ie'pa dör es.”‡

⁹ Es ñies David tö ie'pa yë' i' es: “Mik ie'pa tso' kawö tkö'uk kaneë, eta as ee ibolökpa tö iklö'üwa kësik wa as ie'pa klastkër ta iweirdak.

¹⁰ Iwöbla mú kë wawëria.

Itsiwö mú körwa dali ekkeë dikia kekraë.”§

Pë' kë dör Israel aleripa esepa tsatkërdaë

¹¹ I' ta ye' ichakè: A' ichë Israel aleripa tö Jesús watë'ttsa ¿e' wà kiane chë tö ie'pa kë tsatkërpa? Au, e' kë dör es. E' skéie i sulu wamblé ie'pa tö ñe' batamik pë' malepa tsatkërmi. E' tka es as ie'pa sibirka pë' malepa ki ta ierkirdak erblök Jesús mik.

¹² I sulu wamblé' ie'pa tö, e' batamik pë' malepa a Skëköl er buaë ché tajë ká wa'ñe. E' yita buaë sulitane a ie' er buaë kí chöraë tajë shute mik judiowak tajë erblé Jesús mik eta.

‡ 11:8 Deuteronomio 29.4; Isaías 29.10 § 11:10 Salmo 69.22-23

13 Erë a' kě dör judiowak, esepa a ye' tō ilè cheke. Skëköl tō ye' a kanè i' me' Jesús ttekölie pë' kě dör judiowak esepa a ttè pakök. Kanè e' dalër tajë ye' éna.

14 Isalema kanè e' wa ye' tō ye' wák ditséwöpa welepa mú ukyëwëka ta ie'pa ñies erblömi Jesús mik as itsatkër.

15 Ie'pa watéttsa Skëköl tō e' batamik ie' ena ká wañe wakpa malepa er buarmine ñi kî. E' yita mik ie' tō ie'pa skà kiéwane buaë, eta e' dör buaë shütë. E' dör buaë wës s'duulewä e' shkënekane es.

16 Harinachka tsá meule Skëköl a* e' dör batse'r, e' ta iëyök dör batse'r ñies. Ñies kal wikicha dör batse'r, e' ta kal e' kos dör batse'r ñies. Es judiowak yëpa tsá dör Skëköl icha, e' kuëki ileripa dör ie' icha ñies.

17 Skëköl tō judiowak watéttsa, e' dör wës kal uru kiè olivo e' ulà téé es. Pë' kě dör judiowak esepa dör wës olivo klö kañiru ulà tkéwä olivo uru ulà tëule ese skéie es. E' batamik i'ñe ta a' serke buaë olivo klö uru e' wì mik.

18 E' kuëki olivo uru ulà tëule, e' kě kî a' e' ttsökka. Erë a' e' ttsakka, e' ta a' éna ianú tō ulà serke iwí mik; iwì kě serku' iulà mik.

19 Isalema a' ichèmi: “E' yëne erë iulà uru tërolone as sa' tkërwane iskéie.”

20 E' yëne erë ie'pa tërolone ie'pa kě erblëne Jesús mik e' kuëki. Erë a' erblé Jesús mik, e' ë kuëki a' tkëulewä olivo klö uru mik. E' kuëki kě a' e' ttsökka. Warmä a' kawötä Skëköl dalöiök.

* **11:16 Harinachka tsá meule Skëköl a:** Pablo tso' ichök tō judiowak dör wës harinachka es. Harinachka tsá e' dör wës judiowak yëpa tsá Abraham ena Isaac ena Jacob es. Harinachka iëyök e' dör wës ileripa datse itökî es.

21 Ie' kě wā kal chők e' ulà meneat, e' yitā kě ie' tō a' mepaāt.

22 A' éna ianú tō wēs Skëköl dör. Ie' er buaë chōmi se' a, erë ñies ie' ā s'kichatërmi. Wépa anemi ì sulu a, esepa kichaterattsaitō. Erë ie' er buaë ché a' a. A' erblökeia ie' mik, e'ma buaë idir. Erë a' kě serku'ia es, e' tā a' tērdattsa ñies.

23 Judiowak kě erblēne Jesús mik. Erë e' kě wamblēia ie'pa tō tā ierblé imik, e' tā Skëköl wā diché tso' ie'pa tkowāne iwákpa kéli mik, e' kueki itkērdawarak.

24 E' wà dör i' es: a' kě dör judiowak, e'pa dör wēs olivo kañiru ulà tēule tkēulewā olivo uru mik es. Erë e' kě weta'sō es, erë es Skëköl tō iwé a' a. E' yitā buaë judiowak dör wēs ulà chők es, esepa tkērwapine buaë iwákpa kéli mik.

Israel aleripa tsatkērdaë taië

25-26 A yamipa, kenet tā ttè tso' blēule, ese chekeyō a' a. Ye' ki ikiane tō ttè e' jcherwā a' wā as a' kě e' ttsōkā tō a' wā íyi jcher Israel aleripa tsata. Ttè blēule e' dör i': i'ñe tā Israel aleripa kibiiepa er darērulune dō mik pē' malepa shukitbak Skëköl tō e' kōs tsatkēne eta. E' ukuōki tā ie'pa kōs tsatkērdaë wēs Skëköl yēkkuō tō ichè es, e' tō ichè:

“S'tsatkōkwak datse Sión,
e' tō sene sulu kōs yerattsa Jacob aleripa shua.

27 Ttè e' meraëyō ie'pa a
mik ie'pa nuì olo'yéyō ie'pa ki eta.”†
Es Skëköl yēkkuō tō ichè.

28-29 Mik Skëköl tō s'shushtë er buaë choie sia, eta e' kě mane'wēpaitō. Israel aleripa tō Jesús

† 11:27 Isaiás 59.20-21; 27.9

ttè buaë watéttsa, e' kueki i'ñe ta ie'pa dör Skëköl bolökpa. Erë ká iaiaë ie'pa yépa bak e'pa shukititö er buaë choie ie'pa a. E' kueki ie'pa aleripa dalërkeia ie' éna. E' tka es ie'pa ta as a' tsatkër.

³⁰⁻³² Sulitane tö ie' ttè dalösewéwa, e' nuí ulà a se' tso' klöulewa. E' me'atbakitö es as ie' a sulitane sur er siarë wa ñikkëë. E' kueki kenet a' tö ie' dalösewéwa, erë i'ñe ta a' suéitö er siarë wa, ie'pa tö ie' dalösewéwa e' kueki. Es ñies i'ñe ta ie'pa tö ie' dalösewekewa, erë e' dör as a' saùitö er siarë wa, ñies as ie'pa saùneitö er siarë wa.

³³ Skëköl er buaë ché taië shütë se' a. Ie' wa íyi ulitane jcher buaë sulitane tsata. Ie' kabikeitsö taië iskië. Ì bikeitseke ie' tö ese kë wà pakanuk yi a. Ì wekeitö ese kë anuk yi éna.

³⁴⁻³⁶ Ì kos e' wì dör ie'. Ì kos tso' ie' batamik. Ì kos tso' ie' wák a. E' kueki Skëköl yëkkuö tö ichè: “Skëköl erbikö e' kë jcher yi wa.

Kë yi a ie' pautuk.

Kë yi a ì menuk ie' a keweie as ie' tö iské mune ia.”

¡Skëköl kikökasö kekraë! ¡Es e' idir!

12

Wes se' kawötq senuk Skëköl ala'rie

¹ A yamipa, Skëköl er buaë ché se' a taië, e' kueki ye' kköchö a' a tö a' e' múttsa eköl eköl ie' a kekraë wes ì batse'r meule ie' a wër buaë ie' wa es. Es se' tö ie' dalöië e' wakanewëmi mokië.

² Kë a' senukiq wes wépa kë tö ie' dalöië esepa ser es. E' skéie a' erbikè mane'úttsa pa'ali ta e' wa a' sermi buaë yësyësë. Es ì kiane ie' kí ese jchermi

buaë a' wā wawè. E' wà dör ì dör buaë, ì wër buaë ie' wa ena ì dör yësyësë ese.

³ Ie' er buaë ché ye' a, e' kuëki ie' tō kanè me' ye' a Jesús ttekölie. E' wa ye' tō a' kōs a ichè tō kë a' e' bikeitsökka tkōka kōs s'ké e' bikeitsök e' tsata. E' skéie se' e' bikeitsō yësyësë kōs Skëköl tō imé se' a erbloie ie' mik ekkë.

⁴ E' dör wes se' dör es. Se' wöbla ta', ulà ta' ena s'yese skà tso' tajë kua'ki kua'ki, erë e' kōs wöiëulewā ñita s'wák eköl ë a.

⁵ E' sù se' erblöke Cristo mik esepa dör tajë kua'ki kua'ki, erë se' kōs dör wes wák eköl ë es, se' kōs batsulewā ie' mik e' wa.

⁶ Es Skëköl tō imé se' a kua'ki kua'ki ñi kimoie wes ie' ki ikiane es. E' kuëki wépa a iméitō ttoie ittekölie, esepa ttō es, ie'pa erblō Skëköl mik e' wa.

⁷ Wépa a imé Skëköl tō s'kimoie, esepa tō s'kimú. Wépa a iméitō s'wöbla'woie Skëköl ttè wa, esepa s'wöbla'ú.

⁸ Wépa a imène s'er diché ioie, esepa tō s'er diché iō. Wépa a imène íyi kakmoie, esepa ikakmú er bua' wa kë dör ì skéie. Wépa a imène s'wëtsoie, esepa s'wëttsú kaneë. Wépa a imène s'malepa suoie er siarë wa, esepa tō iwà ú ttsë'ne buaë wa.

Jesús mik erblökwakpa ñi dalër

⁹ A' ñi dalëritsō er mokí wa. Sene sulu kōs e' watóttsa. E' skéie sene yësyësë kōs e' a a' senú kekraë.

¹⁰ A' ñi dalëritsō wes ñi ëlpa ñi dalër es. A' ñi dalëiō tajë.

¹¹ Ì kōs weke a' tō, e' ú kaneë. Kë a' bikë nuk. Skëköl kanè ú ttsë'ne buaë meke iWiköl tō se' a e' wa.

12 Ì buaë panekesö, e' kuëki a' senú tts'e'ne bua' wa. A' weirke e' dalë'ttsö er bua' wa. A' ttö S'yé ta këkraë.

13 S'batse'rpa malepa weirke ki ilè kiane, esepa kimú. Yi de a' pakök, ese kiöwä er bua' wa.

14 Wépa tö a' we'ikeke Jesús tté kuëki, kë esepa ki alibchök, e' skéie er buaë chö iarak.

15 Wépa ttsë'rke buaë, esepa ta a' ttsë'nú buaë. Wépa iuke, esepa ta a' iú.

16 A' senú bërë ñita. Kë a' e' ttsökka s'malepa tsata. E' skéie a' e' batsö se' ësepala ta buaë. Kë a' e' bikeitsökka tö a' wä íyi jcher taië.

17 Yi tö ì sulu wamblé a' ki, e' ta kë iské wamblarne. Ì qos dör buaë yësyësë sulitane a ese ú.

18 A' senú bërë sulitane ta qos a' dirmi ekkë.

19 A yamipa dalër ye' éna, kë ì sulu ské wamblarne yi ki. E' skéie imúat Skëköl kësik ulà a. Ie' tö ichè iyëkkuö ki i' es: “Ye' ë wöki iské wërke wè. Yi tö ì sulu wamblé, e' ské wërayö iki.”*

20 Ñies ichè: “A' bolökpa dué bli wä, e' ta itiö. Ie' er sine, e' ta di' mú ia yè. A' iwé es, e' ta ie'pa jaërdaë.”†

21 Kë sene sulu kar e' alökka a' ki. E' skéie a' e' alökka sene sulu ki sene yësyësë wa.

13

1 Sulitane kawöta ká wökirpa ttè dalöiök. Skëköl tö kawö me' ie'pa a s'wëttsöie. Itso'rak qos e'pa tkë'ka ie' tö.

* 12:19 Deuteronomio 32.35 † 12:20 Proverbios 25.21-22

² E' kuēki wépa kě tö ie'pa dalöie, ešepa ñippöke wépa tkě'ka ie' tö ešepa ta. Ese wakpa weirdaē iulà a.

³⁻⁴ S'wökirpa kě tkēneka s'ser yēsyesē ešepa we'ikök as isuardak. Ie'pa dör Skököl kanē mésopa a' kimoie. Ie'pa tso' s'ser suluē ešepa we'ikoie. Ešepa je' kawötā suanuk. A' senak kě suar ta' s'wökirpa yöki, e' ta' a' senú yēsyesē ta' ie'pa tö a' kikeraka. Erē wépa serke suluē, ešepa je' kawötā suanuk. Kě ē ichök ie'pa a' kawö mēne s'we'ikoie. Ie'pa tso' kanēblök Skököl a' s'ser sulu we'ikoie wes kawö meneat ie'pa a es.

⁵ E' kuēki se' kawötā ie'pa tte iütök, e' kě dör as kě itö s'we'ikö e' ē kuēki. E' dör tö se' er tö se' a' icheke tö e' dör buaē yēsyesē e' kuēki.

⁶ E' kuēki ñies inuköl patauk ie'pa tö se' keke ese patuēkesö. Ie'pa dör Skököl kanē mésopa kanēblöke ie' a' s'wökirpaie. E' dör ie'pa kanē, e' kuēki ie'pa patuē e' dör buaē.

⁷ E' kuēki imusö ie'pa a' eköl eköl wes s'kawötā imuk es. Ilē kawötā patuē eta ipataú. Wépa kawötā dalöie ešepa dalöiö.

⁸ A' wā nuì tso' kos e' pataú. Erē nuì tso'ia se' ki kekraē, e' dör ñi dalëritsē, e' kě patonuktsa se' a'. S'malepa dalëritsekesö, e' ta' e' wa tte dalöiēno me'at Moisés tö e' wā kos dalöiēsö.

⁹ Ttē e' tö ichē: “Kě a' kawö ta' s'senewabak dalöseukwā; kě a' kawö ta' s'ttökwa, kě a' kawö ta' akblök; kě a' kawö ta' o'ka íyi kkechök.”* Ttē e' ena imalepa kos e' wöiēnewā tte etkē a', e' dör i': “A' malepa dalëritsö wes a' wákpa e' dalër es.”†

* **13:9** Éxodo 20.13-17 † **13:9** Levítico 19.18

10 S'malepa dalëritsekösö, e' ta kë ì sulu wamblepasö yi ta. Es ttè dalöiëno kos e' dalöiekesö mokië yësyësë.

11 A' senú es. S'tsatkè kèwö kî dewatke tsinet se' erblë' Jesús mik kuaë e' tsata. E' kèwö a se' tso' i'ñe ta, e' anú a' éna. E' kueki kë a' senukia wes s'kapötër nañewe es.

12 Sene sulu kèwö erkewatke ta se' tsatkeke e' kèwö dökewatke wes ká ñirketke s'ki es. E' kueki kë se' e' wamblöia suluë wes pé' tso'ia stui a e' wamblö es. E' skéie se' senú yësyësë, e' dör wes s'ser ká ñí a es. Se' e' duöser ñippök sene sulu ta wes ñippökwakpa es.

13 Se' senú buaë yësyësë wes s'ser ká ñí a es. Kë se' kàne e' wamblökia bloblopa es. Kë se' kàne trënu, e' ya'uk sulu. Kë se' kàne ñippök. Kë se' kàne ukyënu s'malepa ta.

14 E' skéie a' senú buaë yësyësë wes Skëképa Jesucristo kî kiane es. Kë a' tö ibikeitsök tö wes a' a s'wák dër sulu e' wöpatërmi.

14

Kë a' ñi bikeitsök suluë

1 Wépa erblöke Jesús mik, erë kam ierblö bua'ie, esepa kiöwá er bua' wa. Ttè bikeitseke a' tö kua'ki kua'ki ese kë kî a' ñi iütök.

2 A' welepa tö ibikeitseke tö Jesús mik erblökwakpa a iyi ulitane katarmi. Erë a' welepa skà kam erblö bua'ie Jesús mik, esepa tö iklö'wé tö iyiwak chkà kë katar.

3 Wépa tö iyi ulitane katé, esepa kë kàne wépa kë ikatè esepa chök iki. Ñies wépa kë ikatè, esepa kë

kàne wépa tō ikaté esepa chök iki, Skököl tō ie'pa klöo'bak ie' ichaie e' kueki.

⁴ Se' dör Sköképa Cristo kanè mésopa. Wes se' wër ie' wa eköl eköl, e' wërke ie' wák wöki. Ie' a se' kimermi as se' wër buaé ie' wa, e' kueki se' wërdaé ie' wa buaé. E' kueki ¿wes s'yamipa chëmisö sulué?

⁵ Nies se' shua welepa tso' tō ibikeitseke tō s'kawöta diwö wele batseitsök imalepa tsata. Erë iëltëpa tō ibikeitseke tō diwö ulitane dör nies ëme. Se' kawöta wa ijchenuk eköl eköl tō ì klö'wésö e' dör yësyësë.

⁶ Wépa tō iklö'wé tō s'kawöta diwö wele batseitsök bua'iewa, esepa tō batseitseke Sköképa Cristo dalöioie. Nies wépa tō iyi ulitane katé esepa tō ikateke Sköképa Cristo dalöioie ta wëstela chekeitö Skököl a iki. Wépa kë tō iyiwak chkà katëia, esepa tō ilo'yé Sköképa Cristo dalöioie ta wëstela chekerakitö Skököl a ì ñekerakitö e' ki.

⁷ Se' dör Sköképa Cristo icha, e'pa tso' ttsë'ka ö e'pa duowa e' dör ie' dalöioie, kë idör se' wák dalöioie.

⁸ Mik se' tso'ia ttsë'ka, eta se' serke ie' a. Mik se' duowa, eta se' duowa ie' a. Se' tso' ttsë'ka ö se' duowa, erë se' dör ie' icha.

⁹ Ie' kötewa e' shkenekane as ie' dö s'durulune ena s'tso' ttsë'ka e'pa kos Këkölie.

¹⁰ Se' ulitane döraé Skököl tkër s'shulo kulé ki e' wörki. E' kueki ¿iök a' ñi chö ö ñi saü sulué?

¹¹ Skököl tō ichè iyëkkuö ki i' es:

“Ye' wák ser wa yö ichè:

Sulitane e' tulörawa kuchë ki ye' wörki.

Sulitane tō ye' kikeraka.”*

* **14:11** Isaías 45.23

Es Skëköl yëkkuö tö ichè.

12 Es sö isuè tö wës se' serke e' kî Skëköl tö se' chakerane eköl eköl.

13 E' kuëkî kě se' kàne ñi chökia suluë. E' skéie a' e' tkōwā darērè ì tö s'yamipa wöklö'wëmi ö ì tö iëmimine sene sulu a, ese kě wā.

14 Ye' wā ijcher buaë tö kě chkè wéne tö s'ia'wëpa ñáie Skëköl wōa. Ye' erblöke Skëkëpa Jesús mik, e' wa ye' iklö'wé yësyësè tö es idir. Erë wëpa tö iklö'wé tö chkè wële tö s'ia'wëmi ñáie, e' tã es idir esepa a.

15 E' kuëkî a' tö s'yami wële siawëwā ì kateke a' tö e' batamik, e' tã e' kě dalëritseku'ia a' tö. Ñies ie' skéie Cristo kötëwā, e' kě sulu'warwā ì kateke a' tö e' batamik.

16-18 Ì blúie Skëköl tso' e' wà kě dör chkè ena di'yè. E' wà dör sene yësyësè ena sene bërè ena ttsë'ne buaë Wiköl Batse'r wa. Yi tö Cristo kanè weke es, ese wër buaë Skëköl wa ñies sulitane wa. E' kuëkî ì tö a' yamipa kèmi a' chök suluë ì dör buaë a' a e' kî, ese kě wā.

19 Es ì kos tö se' kimeke senuk bërè ñitã ena ñi diché iök Skëköl a, ese ùsö.

20 Ì buaë wétke Skëköl tö a' er a, e' kě sulu'warwā chkè ë kuëkî. Mokî chkè ena di'yè kos dör batse'r. Erë sulu idir tö s'yamipa armine sene sulu a se' ukuömik ì katësö ì yésö ese wa.

21 Buaë idir tö iyiwak chkà mú kě katësö ö blo' mú kě yësö ö ì kos mú kě wësö. Erë kě idör buaë tö s'yamipa armine se' ukuömik.

22 Ima a' ttè i' bikeitsè e' blö a' er a Skëköl ë a. Wëpa tö ì wër buaë ie'pa wa ese wé tã ittse tö kě ikî ì nuí ku', jayëcha buaë esepa!

23 Erë yi tō ì katé tã ibikeitsékaitō bötböt dö' ye' tso' ì sulu wamblök, e' tã e' nuí tso' iki. Ie' kë wã iklöne mokì tō buaë idir, e' kueki e' dör suluë ie' a. Ì kos wésö e' kë one se' wã yësyësë wës iklö'wésö es, e' tã e' dör suluë se' a.

15

S'kawöta s'malepa kimuk

1 Se' wépa erblöke buaë Cristo mik, esepa ké wépa kam erblö buaë tso'ia katötö esepa sauk wës se' wák katörwã es. Kë se' kãne ì tō se' wák tts'e'weke buaë ese ë bikeitsök.

2 Se' kos ké ì tō s'malepa tts'e'wëmi buaë ese bikeitsök eköl eköl ikimoie ena idiché ioie buaë Skëköl a.

3 Cristo wák kë wã ì tō ie' tts'e'weke buaë ese ë bikeitse. E' skéie ie' tã itka wës Skëköl yëkkuö tō ichè es, e' tō ichè: “A Skëköl, wépa tō be' cheke suluë esepa tō ye' cheke suluë ñies.”*

4 Ì kos kite kã iaiaë Skëköl yëkkuö ki, e' kite s'wöbla'woie as se' e' tköwã darërëë ena as se' er pablö. E' wa ì buaë panekesö e' kë olo'yepasö.

5 Skëköl tō se' ké e' tkökwa darërë ñies se' er pablekeitö. As ie' tō a' kimù senuk bërë ñita wës Cristo Jesús ser es.

6 A' serke es, e' tã Skëköl dör Skëkëpa Jesucristo Yé e' kikerakã a' ulitane tō sekkã ñita.

7 Es a' ñi kiöwã er bua' wa wës Cristo tō a' ki'wã es as sulitane tō Skëköl kiköka.

8 Mokì ye' ichè a' a' tō Cristo dë'bitu judiowak kimuk ikkachoie ie'pa a' tō ì uk Skëköl kablë' sa' yépa bak kã iaiaë e'pa a, e' wawëitö.

* 15:3 Salmo 69.9

9 Ñies idë'bitu as pë' kě dör judiowak, esepa tö Skëköl kıköka ie'pa suéitö er siarë wa e' kueki. E' dör wes Skëköl yëkkuö tö ichè es wé ichèitö:
 “E' kueki ye' tö be' kikeraka pë' kě dör judiowak esepa ulitane shua.

Ye' ttsöraë be' kıkokaie buaë.”†

10 Ñies itso' kitule i' es:

“ıA' kě dör judiowak esepa ttsë'nú buaë wépa dör Skëköl icha esepa ta ñita!”‡

11 Ñies ichèitö:

“ıA pë' kě dör judiowak Skëköl kıköka!
 ıA ká ulitane wakpa, Skëköl kıköka!”§

12 Ñies Isaías tö ikitat iyëkkuö ki i' es:

“Jesé aleri eköl döraë se' shua,
 e' tkërdaka ká ulitane wakpa wëttsöie.
 Pë' kě dör judiowak esepa tö ie' ë paneraë e'
 tsatkoie.”*

Es itso' kitule.

13 İ buaë kos doia se' a e' panekesö kröröë e' wi dör Skëköl. As e' tö ttsë'ne buaë ena sene bërë mù a' kos erblé ie' mik e'pa a. As ie' tö a' kimù iwà kí panuk buaë Wiköl Batse'r diché batamik.

14 A yamipa, moki ye' iklö'wé tö a' serke buaë yësyësë. Ñies ye' iklö'wé tö a' wa íyi jcher tajë. A' a' ñi pautmi buaë.

15 Erë yëkkuö i' ki ye' er deka a' pattök wöshaë ttè wésele wa as kě a' éna ichöwa. Skëköl er buaë ché ye' a e' wa kanè me'itö ye' a, e' kueki ye' a kawö ta' a' pattoie es.

† 15:9 2 Samuel 22.50; Salmo 18.49 ‡ 15:10 Deuteronomio 32.43

§ 15:11 Salmo 117.1 * 15:12 Isaías 11.10

16 Ye' dör Cristo Jesús kanè méso ie' tté buaë kkayë' Skëköl tō se' a e' pakoie pë' kë dör judiowak esepa moie Skëköl a batse'oule Wiköl Batse'r wā. E' dör wēs íyi mè sacerdotepa tō Skëköl dalöioie wër buaë ie' wa es.

17 Ye' batsulewā Cristo Jesús mik, e' kuëkī ye' kaneblöke Skëköl a e' tō ye' ttsë'weke buaë.

18 Ye' kë er dë'kā kabenukkā ì kë one Cristo wa ye' wa ese kī. Ie' batamik ye' tō pë' kë dör judiowak esepa ulaié Skëköl ttè iütök. E' wé ye' tō ipakè wa ena iwakanewè wa

19 ena Skëköl Wiköl diché wa. Ñies ì kë or yi a ese wéyö taië ie'pa wörkī ikkachoie tō ì chéyö e' dör mokī. Es kanè mène ye' a Cristo tté buaë pakoie e' wawétkeyö ká tso' kōs Jerusalén dö Iliria e' shūa.

20 Këkraë ye' e' mukettsā tté buaë e' pakök wé kë yi tō Cristo dalöieta' ese ska'. Ye' iwé es as ye' kë dör wēs yi tō u yuékā u chkí tulu'wabak o'ka tō ese kī es.

21 E' skéie ye' éna iwāk wēs Skëköl yëkkuö tō iché es, e' tō ichè:

“Wépa a ie' tté kë pakaule, esepa a ká ardaë; Wépa kë wā ie' tté ttsëule, esepa éna iaräë.”†

Pablo shkak Roma

22 Këkraë ye' shkak a' weblök, erë kanè i' tō ye' wöklö'weke.

23 Erë ì ñe tā ye' kaneone ká ikkëpa kī. Bānet ye' tō a' kkeyë'mi pakè,

24 e' kuëkī ye' mú tkōmi Roma a' pakök mik ye' mi'ke España etā. Erë ye' kë a kawō kunuk taië a' ska' senuk, erë ye' ttsë'rmi buaë. E' ukuökī tā a' mú ye' kīmè as ye' dö España.

† 15:21 Isaías 52.15

25 Erë i'ñe ta ye' mitke Jerusalén s'batse'r malepa serke ee e'pa kímuk.

26 E' dör tö s'yamipa serke Macedonia ena Acaya e'pa tö inuköl kitbak iwákpa er wa patkèmi s'batse'rpa dör siarë tso' Jerusalén e'pa kímioie.

27 E' wé ie'pa tö iwákpa er wa, erë mokí ie'pa kí inuí tso'. E' kuekí buaë idir tö ie'pa tö judiowak kímè. E' dör tö ì buaë de judiowak ulà a Cristo wa, e' de ie'pa ulà a ñies judiowak wa. E' kuekí buaë idir tö ì tso' ie'pa wà e' kakkè s'yamipa dör judiowak esepa a.

28 Es mik ye' tö inuköl kitule kos ie'pa a e' mé ie'pa ulà a, eta ye' mía España e' tkökemi a' pakök.

29 Ye' wà ijcher tö mik ye' demi a' ska', eta se' ñi er diché iöraë buaë Cristo er buaë chõ sià e' kos wa.

30 A yamipa, Skëkëpa Jesucristo ttõ wa, ñies se' ñi dalëritsöke Skëköl Wiköl wa, e' wa ye' kköchõ a' a' tö a' e' chõ darërë ye' ta ñita kanè mène ye' a' e' wà uk. E' wèmi a' tö, a' tö Skëköl a' ikiè ye' kí e' wa.

31 Ikiõ ie' a' as ie' tö ye' tsatkõ Judea wakpa kë tö Jesús tté iutè esepa yöki. Ñies ikiõ ie' a' tö ì kos mi'ke ye' wà s'batse'rpa tso' Jerusalén e'pa kímioie as ie'pa tö e' tsù er bua' wa.

32 Es ikiõ ie' a' as ye' dõmi a' ska' ttsë'ne buaë wa enuk a' pakekeyö e' dalewa, es ie' kí ikiane e'ma.

33 Ie' dör sene bërë mukwak as e' tö a' wapiöü. Es e' idir.

16

Roma wakpa shkë'wémi Pablo tö

¹ Tayë eköl kiè Febe dör s'yami, e' tté chekeyö a' a. Ie' dör Skëkëpa Jesús icha erule tso' Cencreas e' kimukwak eköl.

² Ie' kiöwä buaë Skëkëpa Jesús ttö wa wës s'batse'rpa ñi kiöwä es. Ie' tö s'yamipa tajë e'pa kimé, ñies ye' wák kiméitö. E' kueki mik ie' ki ilè kiane eta ie' kimú.

³ Prisca ena Áquila e'pa shke'ú ña. Ie'pa bak kaneblok ye' ta Cristo Jesús kanè a.

⁴ Ie'pa e' me'ttsa ye' tsatkök, kë tkine tö dö' ittëwä. Wëstela chekeyö ie'pa a, erè kë dör ye' ë. Skëkëpa Jesús icha erule erule kos kë dör judiowak, e'pa tö wëstela cheke ie'pa a ñies.

⁵ Ñies Skëkëpa icha erule daparke Prisca ena Áquila u a, e'pa shke'ú ña. Ñies ye' yami dalër tajë ye' éna kiè Epéneto, e' shke'ú ña. Ie' dör s'tsá erblë' Cristo mik Asia e'.

⁶ María shke'ú ña. Ie' kaneblé tajë a' a.

⁷ Wépa böi kiè Andrónico ena Junias, e'pa shke'ú ña. Ie'pa dör judiowak wës ye' es. Ie'pa bak wötëule s'wöto wé a ye' ta. Ie'pa dör Jesús ttekölpa kkeauleka buaë imalepa wä. Ie'pa erblë' Cristo mik ye' yöki kewé.

⁸ Ampliato shke'ú ña. Ie' dör ye' yami Skëkëpa Jesús ttö wa, e' dalër tajë ye' éna.

⁹ Urbano shke'ú ña. Ñies ie' kanebloke Cristo a wës sa' es. Ñies Estaquis shke'ú ña. Ie' dalër tajë ye' éna.

¹⁰ Apeles shke'ú ña. Ie' wër buaë Cristo wa. Ñies wépa dör Aristóbulo icha, e'pa shke'ú ña.

¹¹ Herodiön, e' shke'ú ña. Ie' dör judiowak wës ye' es. Ñies wépa dör Narciso icha erblë' Skëkëpa

mik e'pa shke'ú ña.

¹² Tayëpa kiè Trifena ena Trifosa shke'ú ña. Ie'pa kanëblöke Skëköl a. Ñies tayë dalër se' éna kiè Pérside e' shke'ú ña. Ie' kanëblöke tajë Skëköl a.

¹³ Rufo shke'ú ña, e' dör Jesús mik erblökwak buaë sūule sulitane wā. Ñies ie' mì e' shke'ú ña. Ie' dör wēs ye' wák mì es.

¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas ena s'yamipa kōs tso' ie'pa tā, e'pa kōs shke'ú ña.

¹⁵ Ñies Filólogo, Julia, Nereo ena ikutà, Olimpas ena s'batse'r malepa tso' ie'pa tā, e'pa kōs shke'ú ña.

¹⁶ A' ñi shke'ú ñi dalër wa. Cristo icha erule erule e' kōs tō a' shke'wémi.

¹⁷ A yamipa, ye' kköchō a' a tō wépa éna se' blabatsak ena se' akmine sene sulu a, esepa yöki a' e' kkö'nú. Ie'pa se' a' icheke tō ttè wa se' wöblaule kewe e' kē dör mokjē. Esepa yöki a' e' skō.

¹⁸ Ie'pa kē ku' Skëkëpa Cristo kanëuk. E' skéie ie'pa tso' iwákpa ë kanëuk. Se' kām éna iar buaë esepa dakiñekerakitō ttè ttsër buaë ese wa. E' kueki esepa yöki a' e' skō.

¹⁹ Sulitane wā ijcher tō Skëköl ttè mokjē e' dalöieke a' tō buaë. E' tō ye' ttsë'weke buaë. Ye' kī ikiane tō a' mú wöblar ttè buaë yësyesë wa wawè. Erë a' mú kē e' wöbla'ù kache tté wa i sulu wambloie.

²⁰ A' serke es, e' tā betkā Skëköl dör sene bërë mukwak, e' tō Satanás shtowerawā a' klō dikia. As Skëkëpa Jesús er buaë chō a' a.

²¹ Ye' yami Skëkëpa Jesús kanè a kiè Timoteo e' tō a' shke'wémi. Ñies Lucio ena Jasón ena Sosípatro,

e'pa tö a' shke'wémi. Ie'pa dör judiowak wes ye' es.

²² Ye' dör Tercio, e' tso' Pablo ttöke e' shtök yëkkuö i' ki. Ñies ye' tö a' shke'wémi Skëképa ttö wa. I' ta ì cheke Pablo tö e' shtekeneyö.

²³⁻²⁴ Gayo tö a' shke'wémi, e' u a ye' serke. Ee Skëképa Jesús icha erule tso' ká i' ki e'pa daparke. Erasto tö a' shke'wémi. Ie' dör ká i' inuköl kueblu. Ñies s'yami kiè Cuarto, e' tö a' shke'wémi.

Pablo tö Skëköl kikéka

²⁵ ¡Skëköl kikökasö! Ie' a a' kimermi e' tkökwa darère Jesucristo ttè buaë pakekeyö e' a. Ká iaiaë ttè buaë e' blëule se' yöki.

²⁶ Erë i'ñe ta ikkayënewa se' a ì kit Skëköl ttekölpa tö yëkkuö ki e' wa. Skëköl yöbië e' tö ie'pa ka' ishtök. Ttè buaë ñe' kkayënewa as ká ulitane wakpa erblö imik ta iwà iütö.

²⁷ Skëköl e' dör Skëköl eköl ëme e'. Ie' erbikö tajë sulitane tsata. ¡As e' kikarka këkraë Jesucristo wa! Es e' idir.

Tte Pa'ali Me' Skëköl tö Se' a
New Testament and Shorter Old Testament in Bribri
(CS:bzd:Bribri)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bribri

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bribri

bzd

Costa Rica

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Shorter Old Testament

in Bribri

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

70b70297-578d-5d61-9b6f-3119201e28ca